

Statistická šetření ekologického zemědělství Zpráva o trhu s biopotraviny v ČR

TÚ 4212/2014

Výstup č. 1

Odpovědný řešitel: Ing. Andrea Hrabalová

Spoluřešitel: Ing. Pavla Wollmuthová

Brno, březen 2014

Obsah

Seznam tabulek	2
Seznam grafů.....	2
Seznam zkratk	3
Úvod.....	4
1. Metodika sběru a analýzy dat.....	5
2. Souhrn hlavních výstupů.....	8
3. Celková situace na trhu s biopotravinami v ČR v roce 2012	11
3.1. Velikost trhu s biopotravinami	11
3.2. Podíl domácí a zahraniční produkce	12
3.3. Poptávka po biopotravinách.....	12
3.4. Způsob distribuce biopotravin	13
3.5. Mezinárodní srovnání	14
4. Výroba biopotravin v ČR v roce 2012	16
4.1. Počet a struktura výrobců biopotravin	16
4.2. Rozsah výroby biopotravin.....	18
4.2.1. Podíl zpracovaných bio-surovin z dovozu.....	18
4.2.2. Rozsah výroby biopotravin.....	18
4.2.3. Podíl hlavních kategorií potravin na celkovém obratu výroby.....	21
4.2.4. Uplatnění vyrobených biopotravin na trhu	22
4.2.5. Způsob distribuce biopotravin uplatněný výrobcí	23
5. Distribuce biopotravin v ČR v roce 2012.....	25
5.1. Počet a struktura distributorů biopotravin	25
5.2. Rozsah distribuce biopotravin	27
5.2.1. Podíl distribuovaných bioproduktů a biopotravin z dovozu.....	27
5.2.2. Rozsah distribuce biopotravin	27
5.2.3. Podíl hlavních kategorií potravin na celkovém obratu distribuce	29
5.2.4. Uplatnění distribuovaných biopotravin na trhu	30
5.2.5. Způsob distribuce biopotravin uplatněný distributory	31
6. Dovoz biopotravin ze třetích zemí	33
7. Závěr.....	39

Seznam tabulek

Tab. 1 Návratnost dotazníků – sběr dat o trhu biopotravin za rok 2012	6
Tab. 2 Vývoj trhu biopotravin v ČR, 2005 – 2012.....	11
Tab. 3 Podíl hlavních kategorií potravin na celkovém obratu biopotravin v ČR, 2005 – 2012	12
Tab. 4 Podíl hlavních odbytových míst na celkovém obratu biopotravin v ČR, 2005 – 2012	13
Tab. 5 Vývoj počtu registrovaných výrobců biopotravin, 2008 – 2013	16
Tab. 6 Počet ukončených a nových registrací výrobců biopotravin, 2008 – 2012.....	16
Tab. 7 Výrobci biopotravin dle druhu ekonomické aktivity, 2009 – 2012.....	17
Tab. 8 Struktura výrobců dle velikosti obratu za biopotraviny, 2012	19
Tab. 9 Seznam 15 největších výrobců biopotravin dle obratu na českém trhu, 2012	20
Tab. 10 Struktura výrobců dle podílu obratu za biopotraviny na jejich celkovém obratu, 2012.....	20
Tab. 11 Uplatnění v ČR a struktura vývozu výrobců biopotravin (počet a obrat), 2012.....	23
Tab. 12 Vývoj počtu registrovaných distributorů biopotravin, 2008 – 2013	25
Tab. 13 Počet ukončených a nových registrací distributorů biopotravin, 2008 – 2012.....	25
Tab. 14 Přehled maloobchodních řetězců působících v ČR s nabídkou biopotravin, 2012	26
Tab. 15 Struktura distributorů dle velikosti obratu za biopotraviny, 2012.....	28
Tab. 16 Struktura distributorů dle podílu obratu za biopotraviny na celkovém obratu, 2012	29
Tab. 17 Uplatnění v ČR a struktura vývozu distributorů biopotravin (počet a obrat), 2012	30
Tab. 18 Vývoj dovozu biopotravin ze třetích zemí v letech 2006 – 2012 (v tunách).....	35
Tab. 19 Typické biopotraviny pro dovoz ze třetích zemí v roce 2012	36
Tab. 20 Dovoz biopotravin dle klasifikace výrobků CPA v letech 2006 – 2012 (v tunách)	37
Tab. 21 Mezinárodní klasifikace výrobků „CPA“	41
Tab. 22 Hlavní kategorie biopotravin využité v dotazníkovém šetření, 2012.....	42

Seznam grafů

Graf 1 Podíl podkategorií potravin v rámci kategorie „Ostatní zpracované potraviny“, 2012.....	13
Graf 2 Evropa: 10 zemí s největším trhem biopotravin a jejich % zastoupení, 2012.....	14
Graf 3 Evropa: 10 zemí s nejvyšší roční spotřebou biopotravin na obyvatele (EUR), 2012.....	15
Graf 4 Struktura výrobců biopotravin a obratu za biopotraviny dle podílu na celkovém obratu, 2011 – 2012	21
Graf 5 Podíl hlavních kategorií potravin na celkovém obratu výroby, 2011 a 2012.....	22
Graf 6 Podíl hlavních distribučních kanálů uplatňovaných výrobců biopotravin, 2011 a 2012.....	24
Graf 7 Podíl hlavních kategorií potravin na celkovém obratu distribuce, 2011 a 2012	30
Graf 8 Podíl hlavních distribučních kanálů uplatněných distributory biopotravin, 2011 a 2012	31
Graf 9 Podíl hlavních distribučních kanálů po vyloučení Hipp Czech, s. r. o., 2011 a 2012	32
Graf 10 Vývoj dovozu biopotravin ze třetích zemí v letech 2006 – 2012 (v tunách)	34
Graf 11 Objem dovozu biopotravin ze třetích zemí v letech 2011 a 2012	37

Seznam zkratek

AEO	agroenvironmentální opatření
a. s.	akciová společnost
AT	Rakousko
CPA	Klasifikace produkce
ČR	Česká republika
DE	Německo
EHS	Evropské hospodářské společenství
EK	Evropská komise
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
EZ	ekologické zemědělství
JAR	Jihoafrická republika
KO	kontrolní organizace
MZe	Ministerstvo zemědělství České republiky
NACE	Klasifikace ekonomických činností
PL	Polsko
REP	Registr ekologických podnikatelů
SAE	Spojené Arabské Emiráty
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
SK	Slovensko
ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací

Úvod

Předkládaná zpráva o trhu s biopotravinami v České republice je jedním ze dvou výstupů tematického úkolu (č. 4212) s názvem „Statistická šetření ekologického zemědělství“, jehož zadavatelem je Ministerstvo zemědělství (MZe). Obsahem tematického úkolu je jednak sběr základních statistických údajů o rostlinné a živočišné bioprodukci na ekofarmách a jejím uplatnění a dále od roku 2009 sběr informací o trhu s biopotravinami zahrnující analýzu rozsahu zpracování, odbytu a trhu s biopotravinami v České republice včetně vývozu a dovozu bioproduktů a biopotravin. Nově je do zprávy zařazena kapitola o dovozu biopotravin ze třetích zemí za období 2006 – 2012.

Společně s touto zprávou je publikována také „Analýza vývoje nabídky biopotravin v maloobchodních řetězcích a jejich cen v letech 2009 – 2013“, jejíž součástí je i cenové srovnání s konvencí v rámci kategorie „Mléko a mléčné výrobky“. Analýza je samostatnou přílohou zprávy.

Vzhledem k rostoucímu významu ekologického zemědělství (EZ) i objemu podpor směřujících do tohoto sektoru roste i potřeba informací o stavu a vývoji EZ k posouzení účinnosti politických opatření. Data o trhu biopotravin jsou významným nástrojem (jak pro tvůrce politiky, tak pro zájmové skupiny, samotné aktéry na trhu či výzkum) pro porozumění významu EZ v ČR, k plánování a rozhodování v oblasti vývoje programů a podpůrných strategií pro sektor EZ a zejména k hodnocení dopadu těchto aktivit. Proto je záměrem MZe provádět tato šetření prostřednictvím ÚZEI dlouhodobě a pravidelně v ročních intervalech.

Zpráva o trhu biopotravin je rozdělena do sedmi kapitol. První kapitola obsahuje popis metodiky sběru a analýzy dat. Druhá kapitola shrnuje v bodech hlavní výstupy zprávy. Kapitoly 3 až 5 prezentují detailní údaje získané z dotazníkového šetření. Třetí kapitola je věnována celkové situaci na trhu s biopotravinami v ČR v roce 2012, prezentuje základní tržní ukazatele a je provedeno také mezinárodní srovnání. Čtvrtá kapitola se věnuje zvláště výrobě biopotravin v ČR, identifikaci hlavních vyráběných kategorií biopotravin a nejčastějších distribučních cest využívaných výrobci. Pátá kapitola shrnuje údaje poskytnuté subjekty, které se zabývají čistě distribucí biopotravin. Popisuje hlavní distribuované kategorie biopotravin a odbytové cesty využívané distributory na českém trhu. Šestá kapitola se nově věnuje vývoji dovozu biopotravin ze třetích zemí. Poslední sedmou kapitolou je závěr obsahující také výhled vývoje trhu biopotravin v dalších letech.

1. Metodika sběru a analýzy dat

Sběr primárních dat o trhu je prováděn ve spolupráci s agenturou Green marketing. Data jsou sbírána na základě dotazníku zpracovaného ÚZEI, a to ve čtyřech variantách: výrobce, distributor, tzv. „mix“ subjekt¹ a maloobchod/velkoobchod v souladu s jejich odlišným fungováním na trhu. Sběr dat o trhu biopotravin probíhal od června do října 2013 formou dotazníkového šetření. Zjišťována byla reálná data zpětně za rok 2012 a do šetření byly zapojeny všechny subjekty registrované jako „výrobce biopotravin“ nebo jako „distributor biopotravin“ k 31. 12. 2012.

Hlavním cílem šetření je zjistit:

- a) soběstačnost, tedy zda objem a struktura domácí produkce bio-surovin (resp. biopotravin) stačí k pokrytí potřeb výrobců biopotravin (resp. distributorů),
- b) velikost trhu, tedy celkový objem prodaných biopotravin na českém trhu, v členění na hlavní kategorie biopotravin včetně odhadu podílu biopotravin vyrobených v ČR,
- c) způsob distribuce, tj. prostřednictvím kterých odbytových míst je bioprodukce na českém trhu uplatňována.

V ČR zatím neprobíhá statistický sběr dat o biotruhu ani na straně domácností (tj. kolik utratí za biopotravin průměrná domácnost), ani na straně prodeje (tj. kolik se prodá biopotravin v rámci maloobchodu), proto byl zvolen postup oslovení všech výrobců a distributorů registrovaných v EZ ve snaze identifikovat objem jimi nabízených biopotravin a na základě znalosti distribučních cest odhadnout celkovou velikost trhu v ČR.

K určení velikosti trhu biopotravin v ČR byly využity postupy uplatňované v zahraničí. Dle této metodiky je třeba zahrnout všechny významné aktéry, kteří realizují prodej biopotravin konečným spotřebitelům, **tedy velikost trhu je rovna objemu nákupů konečných spotřebitelů v dané zemi**, tzn. zjistit minimálně obraty v rámci následujících odbytových míst:

- maloobchodní prodej;
  - a. maloobchodní řetězce (včetně drogistických),
  - b. specializované prodejny (prodejny zdravé výživy a bioprodejny),
  - c. ostatní (neřetězcové prodejny potravin, vinotéky, lékárny apod.),
- gastronomie (tj. biopotravin spotřebované ve veřejném stravování a restauracích);
- přímý prodej (zejména prodej z farem, ale i přímý prodej výrobců apod.).

Velikost trhu biopotravin v ČR byla tedy odvozena jako součet obrátů registrovaných výrobců a distributorů za prodej biopotravin na českém trhu směřujících do odbytových míst, která realizují prodej přímo konečnému spotřebiteli (tj. maloobchody s potravinami, drogerie či lékárny, zařízení veřejného stravování a přímý prodej). Tyto obraty byly navýšeny o obvyklou 30% maloobchodní marži. K tomu byly navíc přičteny obraty za prodej importovaných biopotravin, které si maloobchody (jedná se především o maloobchodní řetězce) samy dovážejí a které neprojdou tuzemskou dodavatelskou vertikálou.

Pro potřeby vyčíslení celkového obrátu za biopotravin realizovaného „českými“ subjekty (resp. subjekty působícími v ČR) se navíc přičítá objem jejich vývozu.

---

¹ Tzv. „mix“ subjekt představuje společnost realizující jak distribuci biopotravin jiných dodavatelů, tak souběžně výrobu vlastních výrobků (je registrován jako výrobce a současně i jako distributor biopotravin).

Návratnost dotazníků

Dle oficiálních údajů MZe (tj. seznamu registrovaných subjektů) bylo k 31. 12. 2012 v EZ registrováno 448 výrobců a 263 distributorů, z nichž 82 subjektů bylo registrováno jak mezi výrobci, tak distributory. Tedy celkem bylo v seznamu registrováno 629 subjektů.

Pro oslovení dotazníkem byly však subjekty rozděleny odlišně, a to dle reálně vykonávané činnosti (Tab. 1). Z celkového počtu 629 registrovaných subjektů, bylo 5 osloveno dotazníkem pro maloobchod. Tímto dotazníkem byly osloveny i ostatní maloobchodní řetězce působící v ČR a mající biopotravinu ve svém sortimentu (tj. 9 řetězců) a dále společnosti: dm drogerie markt s. r. o., MAKRO Cash & Carry ČR s. r. o., Marks and Spencer Czech Republic, a. s. a ROSSMANN, s. r. o.

Z celkových 629 registrovaných výrobců a distributorů jich bylo 75 vyloučeno ze šetření, jelikož nerealizují prodej nebo distribuci potravin (jednalo se např. o distribuci krmiv, osiv nebo hnojiv, dále dopravu nebo skladování biopotravin pro zákazníka, obchod pouze se základními surovinami (mléko, obilniny, jatečná zvířata) k následným výrobcům biopotravin, prodej farmaceutických výrobků či doplňků stravy, resp. o subjekty mající vazbu na jiný registrovaný subjekt, který data poskytl).

Návratnost dotazníků u výrobců dosáhla 69 % (data od 341 respondentů), avšak 47 % z nich uvedlo, že s výrobou buď ještě nezačali, nebo v daném roce již nic nevyráběli a s výrobou skončí. Od 25 respondentů z řad výrobců se nepodařilo data získat. **Návratnost dotazníků u distributorů dosáhla 71 %** (118 respondentů), avšak 51 z nich s distribucí ještě nezačalo nebo naopak již činnost ukončuje. Z celkového počtu 186 distributorů bylo dále 55 vyloučeno z šetření (důvody viz výše) a 13 distributorů na dotazník nereagovalo. Do kategorie „mix“ zahrnující subjekty zabývající se jak distribucí (velkoobchod, import, export), tak také výrobou (především přebalováním dovozových surovin, ale ne pouze), bylo po zvážení zařazeno celkem 63 subjektů. **Návratnost dotazníků u této kategorie dosáhla 63 %** (reagovalo 41 respondentů), z toho však 23 uvedlo, že s distribucí / výrobou ještě nezačali. 16 respondentů na výzvu nereagovalo.

Tab. 1 Návratnost dotazníků – sběr dat o trhu biopotravin za rok 2012

Typ dotazníku	Celkem	Vyloučení	Odpověď (dotazníky i odhady)	z toho bez aktivity	Neodpověď	Návratnost (započteny jen dotazníky)
Výrobci	380	14	341	160	25	69%
Distributoři	186	55	118	51	13	71%
Mix	63	6	41	23	16	63%
Celkem	629	75	500	234	54	69%

Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2013

Získané údaje byly doplněny o odhady u respondentů, kteří nereagovali a jsou klíčoví pro trh biopotravin, a to dle dříve vyplněných dotazníků a znalosti trhu. Závěry prezentované v této zprávě se tedy opírají o data 181 aktivních výrobců biopotravin, 67 aktivních distributorů a 18 distributorů / výrobců. A dále o údaje osmi z dvanácti oslovených obchodních řetězců nabízejících biopotravinu v ČR.

Přes výše uvedené, lze výstupy považovat za vypovídající, jelikož se podařilo získat odpovědi od téměř většiny hlavních aktérů na trhu biopotravin.

Při využívání výsledků prezentovaných v této zprávě je třeba vzít v úvahu následující:

- a) Celková velikost trhu s biopotravinami v ČR včetně specifikace podílu hlavních kategorií biopotravin a distribučních cest (tj. kapitola 3 zprávy) i údaje o celkovém objemu výroby či distribuce biopotravin, podílu jednotlivých kategorií biopotravin a podílu jednotlivých odbytových míst na celkovém obratu (tj. kapitoly 4 a 5 zprávy) jsou nyní odhadnuty za celý sektor (tzn., že údaje zahrnují jak získané údaje od výrobců a distributorů, tak doplněné expertními odhady za chybějící subjekty, resp. části trhu).
- b) Rozdělení registrovaných subjektů do jednotlivých kategorií (tj. „výrobce biopotravin“, „distributor biopotravin“ a „výrobce/distributor“) je problematické, jelikož typ uváděné registrace v seznamech na MZe ne vždy odpovídá realitě. Je to dáno změnou činnosti v průběhu času, např. rozšířením sortimentu o distribuci jiných než vlastních výrobků, ukončení / odložení začátku výroby a setrvání jen u distribuce biopotravin apod.
- Navíc vzhledem k tomu, že za výrobu biopotravin je považováno i pouhé zabalení nebo označování biopotravin (tj. přebalení biopotravin do spotřebitelského balení), je snižována rozlišovací hranice mezi skutečným výrobcem a pouhým distributorem.
- Ke zpřesnění evidence o subjektech působících v ekologickém sektoru významně přispívá online systém Registr ekologických podnikatelů (REP) dostupný na webu MZe: <http://eagri.cz/public/app/eagriapp/EKO/Prehled/>**
- c) Údaje od tzv. „mix“ subjektů (tj. registrovaných současně jako výrobce tak distributor) jsou v této zprávě zahrnuty v plné výši k údajům výrobců v kapitole 4. Snahou šetření bylo identifikovat a odlišit u těchto subjektů obrat za jejich vlastní výrobu a za distribuci hotových výrobků jiných dodavatelů. První odhady jsou již prezentovány v této zprávě. Rozdělení jejich obratu bude snahou detailněji provést i v příštím šetření.

2. Souhrn hlavních výstupů

Celkový trh s biopotravinami v ČR:

- **Celkový obrat s biopotravinami českých subjektů včetně vývozu dosáhl v roce 2012 přibližně 2,4 mld. Kč. Z toho spotřeba biopotravin v ČR činila 1,78 mld. Kč, (což je nárůst o 6,7 % proti roku 2011) a vývoz biopotravin vzrostl na cca 624 mil. Kč (z toho reexport činil 133 mil. Kč, tj. 21 %). Průměrná roční spotřeba na obyvatele zůstává pod hranicí 200 Kč a podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů se pohybuje mezi 0,6 – 0,7 %.**
- **Z celkové spotřeby biopotravin činil obrat v maloobchodě 1 651 mil. Kč. Ve veřejném stravování se obrat meziročně zdvojnásobil na 20 mil. Kč a téměř 105 mil. Kč dosáhl obrat přímého prodeje (jde zejména o přímý prodej z ekofarem).**
- **Nejvíce biopotravin nakoupí čeští spotřebitelé v maloobchodních řetězcích (64,4 %, tj. za 1,1 mld. Kč v roce 2012), na druhém místě pak v prodejnách zdravé výživy a biopotravin (19,0 %). Téměř 5 % biopotravin se nakoupilo v lékárnách. Podíl přímého prodeje jak ze dvora, tak i od výrobců a distributorů zaznamenal nárůst na téměř 6 %. Prodej přes drogistické řetězce (zejména dm drogerie markt s.r.o.) setrval na úrovni okolo 3 %. Nejméně biopotravin se prodalo v nezávislých drobných prodejnách potravin (1,4 %) a i přes téměř dvojnásobné zvýšení zůstává na nízké úrovni uplatnění bioproduktů přes gastronomická zařízení a provozovny veřejného stravování.**
- **Hlavní kategorií biopotravin s největším objemem prodeje je dlouhodobě kategorie „Ostatní zpracované potraviny“ (34% podíl, přičemž 45 % tvoří hotové pokrmy typu dětských výživ), následovaná kategoriemi „Mléko a mléčné výrobky“ (20 %) a „Ovoce a zelenina“ (14 %, zahrnující ovocné a zeleninové šťávy). Z pohledu meziročního vývoje došlo k největšímu nárůstu u kategorií „Nápoje“ a „Zpracované a konzervované maso“. Naopak největší pokles zaznamenala kategorie „Masné výrobky“.**
- **Biopotraviny z dovozu (při zahrnutí jen finálních biopotravin) se na maloobchodním obratu 2012 podílely 46 % (stejně jako v roce 2011). Po zahrnutí objemu dovozu, který byl realizován distributory, jež jsou současně registrováni jako výrobci, vzrostl podíl biopotravin z dovozu na 60 % maloobchodního obratu. Pokud by byl započítán navíc i objem dovozu bioproduktů či biopotravin, které jsou na území ČR dále zpracovávány, podíl dovozu ještě vzroste.**

Zpracování bioproduktů a výroba biopotravin:

- **Na konci roku 2012 bylo v ČR registrováno 448 výrobců biopotravin, resp. 495 výrobních provozoven, což oproti roku 2011 představuje navýšení o 6,2 % a určité oživení. Počet výrobců při započítání všech provozoven meziročně poklesl o 23,4 %, což bylo způsobeno omezením činnosti společnosti BILLA, spol. s r.o., která snížila počet registrovaných provozoven ze 197 na 20. V průběhu roku 2013 počet výrobců biopotravin opět mírně stoupl, a to o 4,9 %. Registrováno bylo 470 výrobců biopotravin, respektive 499 výrobních provozoven. V průběhu roku 2013 ukončila společnost BILLA, s. r. o. zcela dopékání biopečiva ve svých provozovnách a zůstává registrována již jen jako distributor biopotravin.**
- **Ze získaných údajů však vyplývá, že z celkového počtu 448 výrobců biopotravin jich zhruba 40 % svou činnost v roce 2012 ve skutečnosti vůbec neprovozovalo z důvodu běžícího přechodného období či ukončení činnosti z důvodů nedostatku zakázek.**

- Dle počtu výrobců patří k nejčastějším činnostem zpracování masa a výroba masných výrobků, zpracování mléka a mléčných výrobků a zpracování zeleniny a ovoce. Významný zůstává také počet registrovaných výrobců vína (75 v roce 2012), z nichž jich podstatná část mohla již v roce 2012 realizovat výrobu biovína, a to jednak díky skončenému přechodnému období a dále pak s ohledem na přijetí nového nařízení a pravidel pro zpracování biovína.
- **Celkový obrat výrobců biopotravin v roce 2012 dosáhl 1,474 mld. Kč**, což představuje nárůst o téměř 6,5 % proti obratu 1,384 mld. Kč v roce 2011. V tomto obratu je však zahrnut i celkový obrat „mix“ subjektů, které kromě vlastní výroby biopotravin distribuují i výrobky jiných dodavatelů². (Jinými slovy obrat prodeje vlastních výrobků vyrobených v ČR registrovanými výrobci činil cca 1 189 mil. Kč a zbyvajících 284 mil. Kč tvoří prodej cizích výrobků a jedná se spíše o distributorskou činnost).
- Z pohledu obratu dosáhla v roce 2012 **největší objem výroby opět kategorie „Ostatní zpracované potraviny“ (32,0 %; zejména podkategorie „Káva a čaj“)**, následovaná kategoriemi „Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky (16,6 %) a „Mléko a mléčné výrobky“ (15,3 %), které si pouze od roku 2011 vyměnily pořadí.
- **Čeští výrobci vyvezli do zahraničí biopotravinu za přibližně 510 mil. Kč, což je údaj srovnatelný s rokem 2011. Vývoz směřuje z ČR převážně do zemí EU (95 %)**, přičemž největší objem biopotravin (158 mil. Kč) byl vyvezen do ostatních zemí EU nesousedících s ČR a dále pak do Rakouska (124 mil. Kč) a nově Německa (118 mil. Kč). Přitom však většina výrobců biopotravin (87 %) uplatnila své výrobky výhradně či v převážné většině na českém trhu.
- **Biopotraviny byly výrobci prodávány na českém trhu nejčastěji prostřednictvím maloobchodních řetězců (43,0 %)**, dále obchodů zdravé výživy (25,4 %) a také velkoobchodů (10,8 %). Z 11 na 13 % vzrostl podíl ostatních distribučních cest zahrnujících přímý prodej, prodej přes lékárny či drogerie a gastronomii. Nárůst byl způsoben zejména zvýšením podílu přímého prodeje ze 7 na 9,7 %.

Distribuce biopotravin:

- **Na konci roku 2012 bylo v ČR registrováno celkem 263 distributorů biopotravin**, resp. 290 provozoven, což představuje meziroční nárůst o 30,8 % a významné oživení ve srovnání se 17% nárůstem v roce 2011 a stagnací v roce 2010. Jedná se o největší nárůst od roku 2008. Navíc na trhu působí velký počet subjektů zabývajících se maloobchodním prodejem (obchodní řetězce, obchody zdravé výživy aj.), které nemají od roku 2006 povinnost se registrovat. Růst počtu distributorů pokračoval i během roku 2013, avšak již v menším tempu (nárůst o cca 16 %), kdy ke konci roku bylo registrováno celkem 305 subjektů a 332 provozoven.
- **Celkový obrat registrovaných distributorů v roce 2012 dosáhl ve velkoobchodních cenách 386 mil. Kč (325 mil. Kč v roce 2011)**. V tomto obratu však není zahrnut objem distribuce tzv. „mix“ subjektů³ (odhadem cca 284 mil. Kč). Nově byly vyloučeny navíc obraty společností, které realizují pouze distribuci základních „nezpracovaných“ bioproduktů (surovin) k výrobcům jako jsou např. odbytová družstva.

² Obrat „mix“ subjektů za distribuci biopotravin jiných dodavatelů byl odhadnut na cca 284 mil. Kč a náleží správněji k obratu distributorů.

³ Tzv. „mix“ subjekty představují společnosti realizující jak distribuci biopotravin jiných dodavatelů, tak souběžně výrobu vlastních výrobků a jejich celkový obrat je započítán mezi obrat výrobců. Patří sem např. oba největší velkoobchody biopotravin (Country Life s.r.o. a PRO-BIO, obchodní společnost s r.o.).

- **Hlavní distribuovanou kategorií biopotravin je trvale kategorie „Ostatní zpracované potraviny“** (53% podíl na celkovém obrátu distribuce; z toho 76 % tvoří prodej dětských výživ, a to díky dominantnímu postavení společnosti Hipp Czech s. r. o., která je absolutně největší firmou na českém biotruhu⁴. Následovaly kategorie „Ovoce a zelenina“ (38 %) a „Mléčné výrobky“ (5 %).
- **Distributoři dovezli ze zahraničí v roce 2012 biopotraviny za zhruba 342 mil. Kč** (tj. 88 % jejich celkového obrátu prodeje), z toho bylo přibližně 70 % uplatněno na českém trhu; zboží za zbylých 104 mil. Kč bylo dále reexportováno. V tomto objemu však není zahrnut dovoz biopotravin samotnými maloobchodními řetězci, kdy objem jejich dovozu činil odhadem zhruba 443 mil. Kč.
- **Největším odbytištěm mezi distributory je přirozeně český trh.** Celkem na českém trhu skončilo 70 % objemu distribuovaných biopotravin v celkovém objemu 272 mil. Kč (v roce 2011 šlo o 82 % a 267 mil. Kč). Export biopotravin směřuje v největším objemu do Německa a dále Polska.
- K prodeji biopotravin na českém trhu distributoři **nejčastěji využívali maloobchodní řetězce (44 %)**, lékárny (20 %), drogistické řetězce (14 %) a prodejny zdravé výživy a biopotravin (6 %). Naopak k dalšímu zpracování či jinému obchodníkovi míří zbylých 8 % obrátu.

---

⁴ Měřeno obrátem z prodeje biopotravin.

3. Celková situace na trhu s biopotravinami v ČR v roce 2012

Tato kapitola shrnuje získané údaje od výrobců a distributorů a doplňuje tato data expertními odhady za chybějících subjekty, resp. části trhu a tím se snaží odhadnout celkovou velikost trhu s biopotravinami v ČR v roce 2012.

3.1. Velikost trhu s biopotravinami

Po výrazném nárůstu trhu biopotravin v letech 2005 – 2008 došlo v letech 2009 a 2010 ke stagnaci obrátu okolo 1,6 mld. Kč. Od roku 2011 došlo opět k oživení, které pokračovalo i v roce 2012 a trh biopotravin v ČR (tj. domácí spotřeba) vzrostl meziročně o dalších 6,7 % na 1,78 mld. Kč. Podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů však zůstává pod 1% hranicí a průměrná roční spotřeba na obyvatele nepřesahuje 200 Kč (Tab. 2).

Celkový obrat s biopotravinami realizovaný českými subjekty činil v roce 2012 přibližně 2,4 mld. Kč. Objem exportovaných biopotravin také opět vzrostl a dosáhl objemu 624 mil. Kč (26 % obrátu), což je nárůst o cca 9,5 % proti 570 mil. Kč v roce 2011. Vývoz je realizován samotnými výrobci (64% podíl), výrobci, kteří jsou současně distributory (18% podíl) i čistými distributory (18% podíl), přičemž obě skupiny distributorů realizují tzv. reexport, jehož výše v roce 2012 činila 133 mil. Kč (tj. 21 % importovaných biopotravin bylo dále vyvezeno mimo ČR). Ve srovnání s rokem 2011 jde o téměř dvojnásobný objem reexportu (70 mil. Kč a 12 %).

Po odpočtu exportu pak spotřeba biopotravin v České republice dosáhla 1,78 mld. Kč a vzrostla o výše zmíněných 6,7 %. Z toho obrat v maloobchodě činil 1 651 mil. Kč, ve veřejném stravování okolo 20 mil. Kč a téměř 105 mil. Kč dosáhl obrat přímého prodeje (jde zejména o přímý prodej z farem). Podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů se pohybuje mezi 0,6 – 0,7 % a průměrná roční spotřeba na obyvatele činila 169 Kč.

Tab. 2 Vývoj trhu biopotravin v ČR, 2005 – 2012

Ukazatel	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Celkový obrat s biopotravinami včetně vývozu (mld. Kč)	x	0,84	1,39	1,95	1,979	2,097	2,235	2,400
Vývoz (mld. Kč)	x	0,08	0,10	0,15	0,366	0,505	0,570	0,624
Spotřeba biopotravin v ČR (mld. Kč)	0,51	0,76	1,29	1,80	1,613	1,592	1,665	1,776
Meziroční změna obrátu biopotravin (%)	16	49	70	40	-10	-1	4,6	6,7
Podíl na celkové spotřebě potravin a nápojů (%)	0,18	0,35	0,55	0,75	0,65	0,63	0,65	0,66
Spotřeba na obyvatele a rok (Kč)	50	74	126	176	154	151	158	169
Podíl dovozu na obrátu biopotravin (%)	54	56	62	57	n.d.	46	46/60*	46/60*
Podíl řetězců na obrátu biopotravin (%)	57	67	68	74	68	67	64	64

* Důvod biopotravin distributory činil 46 %, po zahrnutí dovozu realizovaného tzv. „mix“ subjekty vzrostl podíl dovozu na 60 %. Pokud by byl zahrnut i dovoz biopotravin k dalšímu zpracování, podíl ještě vzroste.

Zdroj: Green marketing pro roky 2005 – 2008, Statistické šetření ÚZEI pro roky 2009 – 2012

3.2. Podíl domácí a zahraniční produkce

Podíl biopotravin z dovozu na celkovém domácím maloobchodním obratu nelze jednoznačně stanovit z důvodu nedostupnosti dat. Samotná definice domácí produkce není navíc zcela jednoznačná. Za domácí „českou“ bioprodukcí lze považovat pouze tu vyrobenou čistě z domácích surovin (tj. dle definice nařízení EU, které umožňuje označit biopotravinu jako „produkcí ČR“ jen pokud všechny (min. 98 %) složky zemědělského původu využití při výrobě biopotravin pocházejí z ČR). Druhým extrémem je situace, kdy za domácí bioprodukcí je považována ta produkce, u které je poslední krok zpracování (tedy včetně přebalení do spotřebitelského balení) proveden na území ČR, tzv. vyrobeno v ČR.

Objem dovozu finálních biopotravin realizovaný distributory a samotnými maloobchodními řetězci (tj. bez zahrnutí dovozu bioproduktů a biopotravin určených k dalšímu zpracování), který byl prodán na českém trhu (tj. nebyl dále reexportován), je odhadován v roce 2012 na 752 mil. Kč, což představuje 46% podíl na maloobchodním obratu v ČR a stejný podíl platil i v předchozích dvou letech. Po započtení objemu dovozu, který realizují tzv. „mix“ subjekty⁵ a které do ČR dovezly finální biopotravinu za dalších zhruba 248 mil. Kč, vzroste podíl dovozových biopotravin na českém trhu na 60 % maloobchodního obratu. Pokud by byl započítán navíc i objem dovozu bioproduktů či biopotravin, které jsou na území ČR dále zpracovávány (tj. dovoz biosurovin a bio polotovarů), podíl biopotravin ze zahraničí ještě vzroste.

3.3. Poptávka po biopotravinách

Struktura hlavních kategorií biopotravin je dlouhodobě stabilní (viz Tab. 3). Stejně jako v předchozích letech byl největší zájem o „Ostatní zpracované potraviny“. V roce 2012 tvořily 34% podíl na maloobchodním obratu biopotravin, přičemž téměř polovinu (45 %) představují hotové pokrmy typu dětských výživ. Druhou příčku si udržuje kategorie „Mléko a mléčné výrobky“ (20 %), následovaná kategorií „Ovoce a zelenina“ (14% zahrnující od roku 2009 také ovocné a zeleninové šťávy).

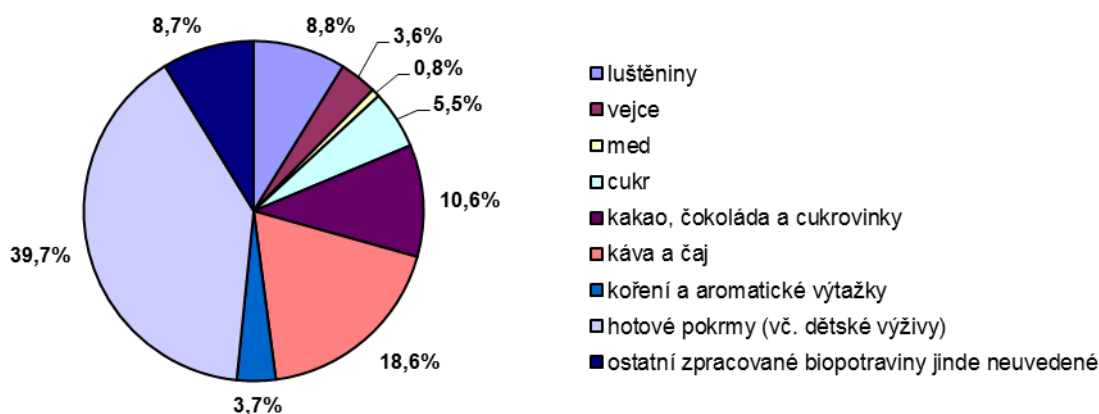
Tab. 3 Podíl hlavních kategorií potravin na celkovém obratu biopotravin v ČR, 2005 – 2012

Hlavní kategorie potravin	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	podíl kategorie potravin (%)							
Maso a masné výrobky	12,0	7,1	6,2	5,4	9,5	8,6	8,5	8,1
Ovoce a zelenina ¹⁾	3,5	3,0	5,4	6,2	10,8	10,8	13,6	13,7
Oleje a tuky	x	x	x	x	1,8	1,9	1,9	2,1
Mléko a mléčné výrobky	20,0	15,2	20,9	22,2	21,1	24,8	19,6	20,0
Mlýnské a škrobárenské výrobky	5,5	7,1	6,0	5,9	6,3	8,4	9,7	10,4
Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky	4,0	3,0	1,6	3,8	9,4	8,2	9,4	9,5
Ostatní zpracované potraviny	43,0	49,5	49,3	45,9	35,9	32,8	35,3	34,3
Nápoje ¹⁾	12,0	15,2	10,6	10,6	5,2	4,5	2,0	1,9
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

¹⁾ Do roku 2008 jsou ovocné/zeleninové džusy a šťávy zahrnovány do kategorie Nápojů, od roku 2009 jsou dle klasifikace CPA součástí kategorie Ovoce a zelenina.

Zdroj: Green marketing pro roky 2005 – 2008, Statistické šetření ÚZEI pro roky 2009 – 2012

⁵ Tzv. „mix“ subjekty představují společnosti realizující jak distribuci biopotravin jiných dodavatelů, tak souběžně výrobu vlastních výrobků.

Graf 1 Podíl podkategorií potravin v rámci kategorie „Ostatní zpracované potraviny“, 2012
Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2013

3.4. Způsob distribuce biopotravin

Biopotraviny jsou v ČR prodávány několika způsoby. Nejvíce biopotravin nakoupí čeští spotřebitelé v maloobchodních řetězcích (64,4 %, tj. za 1,1 mld. Kč v 2012), na druhém místě pak v prodejnách zdravé výživy a biopotravin (19 %). Téměř 5 % biopotravin se nakoupilo v lékárnách. Podíl přímého prodeje jak ze dvora, tak i od výrobců a distributorů zaznamenal nárůst na téměř 6 % (oproti 5,2 % v roce 2011). Prodej přes drogistické řetězce (zejména dm drogerie markt s. r. o.) setrval na úrovni okolo 3 %. Nejméně biopotravin se prodalo v nezávislých drobných prodejnách potravin (1,4 %) a i přes téměř dvojnásobné zvýšení zůstává na nízké úrovni uplatnění bioprodukcce přes gastronomická zařízení a provozovny veřejného stravování (Tab. 4).

Tab. 4 Podíl hlavních odbytových míst na celkovém obratu biopotravin v ČR, 2005 – 2012

Odbytové místo v ČR	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2012
	podíl odbytového místa v ČR (%)								(mil. Kč)
Supermarkety/hypermarkety	57	67	67,5	74	65,7	67,2	64,4	64,4	1 144
Drogerie ¹⁾	x	x	x	x	3,5	3,2	3,4	3,2	57
Prodejny zdravé výživy a biopotravin	37	28	22,5	18	17,7	19,4	19,8	19,0	338
Nezávislé prodejny potravin	2	3	2,5	2	2,4	1,2	1,4	1,4	25
Farmy a ostatní přímý prodej	4	2	2	1,4	3,9	3,5	5,2	5,9	105
Lékárny	x	x	5	4	6	4,7	5,2	4,8	86
Gastronomie	x	x	0,5	0,6	0,8	0,8	0,6	1,1	20
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	1 776

¹⁾ Drogistické řetězce (drogerie) jsou do roku 2008 součástí kategorie „Supermarkety/ hypermarkety“.

Zdroj: Green marketing pro roky 2005 – 2008, Statistické šetření ÚZEI pro roky 2009 – 2012

V roce 2012 byla více jak čtvrtina biopotravin vyvezena mimo trh ČR a export činil 624 mil. Kč. Mezi největší exportéry patřily, stejně jako v předchozích dvou letech, firmy RACIO, s. r. o., Sonnentor s. r. o., FRUJO, a. s. a Lifefood Czech Republic s. r. o.

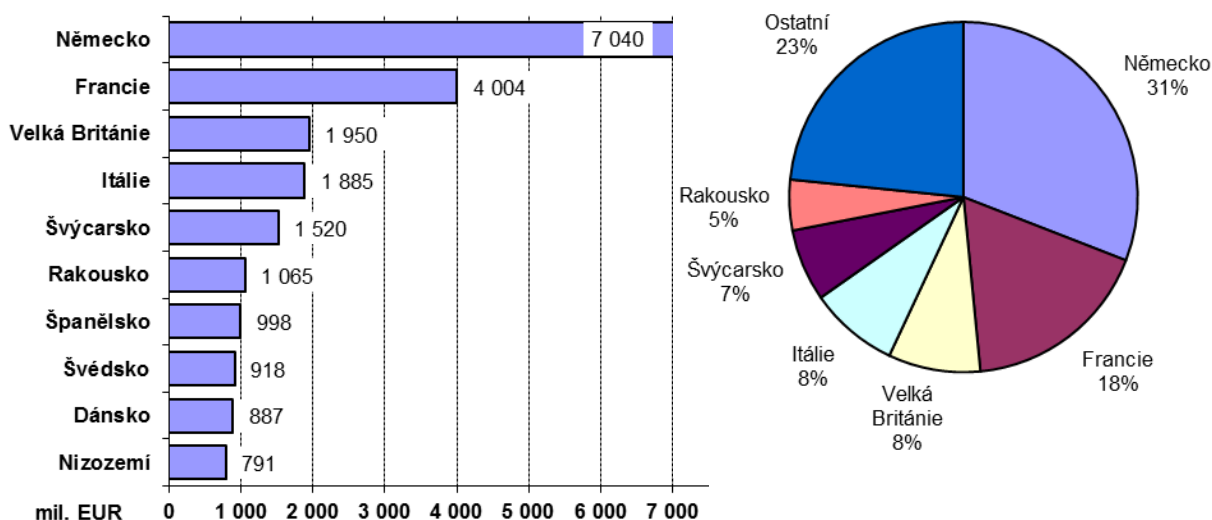

3.5. Mezinárodní srovnání⁶

V rámci Evropy pokračoval trh biopotravin během roku 2012 v dalším růstu, ačkoliv v některých zemích byl vývoj stále ovlivněn ekonomickou krizí a trh stagnoval (např. Dánsko, Irsko, Švédsko) nebo dokonce mírně klesl (Řecko, Velká Británie). Naopak mezi nejrychleji rostoucí bio trhy v roce 2012 patřily: Finsko (+24 %), Norsko (+17 %) a Nizozemí (+14 %).

Celkově evropský trh biopotravin vzrostl o dalších 6 % na 22,8 mld. EUR (21,5 mld. EUR v roce 2011). Největší trh biopotravin má Německo a představuje téměř třetinu celkového evropského obratu za biopotraviny (7,0 mld. EUR; Graf 2)⁷. Spolu s Francií, Velkou Británií a Itálií tvoří téměř dvě třetiny celkového obratu. Stejně jako v minulých letech nejvyšší podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů drží Dánsko (7,6 %), Rakousko (6,5 %) a Švýcarsko (6,3 %)⁸.

Nejvyšší roční spotřebu biopotravin na obyvatele mělo v roce 2012 opět Švýcarsko (189 EUR), následovalo Dánsko (159) a Lucembursko (143), (Graf 3). Naopak spotřebitelé z jižní, střední a východní Evropy za biopotraviny utrací nejméně. Průměrná roční spotřeba na obyvatele v ČR v roce 2012 činila cca 6 EUR (169 Kč), v Polsku 3 EUR, v Maďarsku a na Slovensku 2 EUR. Trh biopotravin ve střední a východní Evropě je malý a roztržitý, avšak je zaznamenáván významný růst. Podobně jako v jižní Evropě jsou zde bioprodukty převážně exportovány a dováženy jsou hotové biopotraviny se západní Evropy. Za nejvíce rozvinutý trh v této oblasti je považován trh ČR, Polska a Maďarska. Rumunsko a Ukrajina jsou významnými exportéry základních rostlinných surovin (obilniny) v biokvalitě.

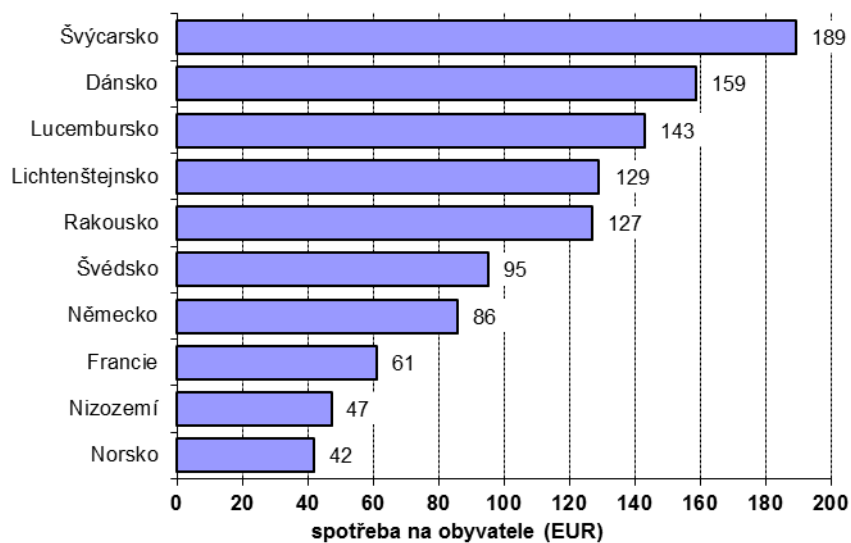
Graf 2 Evropa: 10 zemí s největším trhem biopotravin a jejich % zastoupení, 2012

Zdroj: OrganicDataNetwork survey 2013 based on national data sources and FiBL-AMI Survey 2014

⁶ Zdroj: Willer, Helga and Julia Lernoud (Eds.) (2014) The World of Organic Agriculture. Statistics and Emerging Trends 2014. FiBL-IFOAM Report. Research Institute of Organic Agriculture (FiBL), Frick, and International Federation of Organic Agriculture Movements (IFOAM), Bonn

⁷ Pro srovnání obrat za biopotraviny v ČR dosáhl v roce 2012 cca 70 mil. EUR.

⁸ Pro srovnání podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů v ČR v roce 2012 činil 0,66 %.

Graf 3 Evropa: 10 zemí s nejvyšší roční spotřebou biopotravin na obyvatele (EUR), 2012
Zdroj: *OrganicDataNetwork survey 2013 based on national data sources and FiBL-AMI Survey 2014*

4. Výroba biopotravin v ČR v roce 2012

4.1. Počet a struktura výrobců biopotravin

Jako výrobce biopotravin bylo ke konci roku 2012 registrováno 448 subjektů (resp. 495 výrobních míst)⁹. Nárůst jejich počtu o 6,2 % proti 422 výrobcům v roce 2011 představuje mírné zvýšení ve srovnání s 4,5% nárůstem během roku 2011 (viz Tab. 5). Růst počtu výrobců je však výrazně nižší než v minulých letech (14 % v roce 2009 a 82 % v roce 2008). Výrazný pokles počtu provozoven u výrobců biopotravin (o 151 míst) byl způsoben zejména omezením činnosti společnosti BILLA, s. r. o., která snížila počet registrovaných provozoven ze 197 na 20.

V průběhu roku 2013 počet výrobců biopotravin opět mírně stoupl, a to o 4,9 %. Registrováno bylo 470 výrobců biopotravin, respektive 499 výrobních provozoven. V průběhu roku 2013 ukončila společnost BILLA, spol. s r.o. zcela dopékání biopečiva ve svých provozovnách a zůstává registrována již jen jako distributor biopotravin.

Tab. 5 Vývoj počtu registrovaných výrobců biopotravin, 2008 – 2013

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet výrobců – celkem vč. provozoven	429	497	618	646	495	499
Počet výrobců – jen subjekty	345	395	404	422	448	470
Meziroční změna - celkem (%)	69,6	15,9	24,3	4,5	-23,4	0,8
Meziroční změna – jen subjekty (%)	81,6	14,5	2,3	4,5	6,2	4,9

Zdroj: MZe (údaj k 31. 12. daného roku); zpracoval: ÚZEI

Tab. 6 Počet ukončených a nových registrací výrobců biopotravin, 2008 – 2012

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012
Počet výrobců – pouze subjekty	345	395	404	422	448
Počet (% podíl) skončených výrobců	14 (7,4)	26 (7,5)	56 (14,2)	55 (13,6)	43 (10,2)
Počet (% podíl) nových výrobců	169 (49,0)	76 (19,2)	65 (16,1)	73 (17,3)	69 (15,4)

Zdroj: MZe (údaj k 31. 12. daného roku); zpracoval: ÚZEI

K nejčastěji zpracovávaným bioproduktům stále patří zpracování masa a výroba masných výrobků. Tato kategorie si udržela svoje prvenství v počtu registrovaných výrobců biopotravin i přes pokles podkategorie výrobců masných výrobků (v průběhu roku 2012 ukončila řada řeznictví svoji činnost v biokvalitě). Od roku 2010 se pak před dlouhodobě stagnující výrobu pekařských, cukrářských a jiných moučných výrobků dostalo zpracování mléka a mléčných výrobků a zpracování ovoce a zeleniny, přičemž právě poslední jmenovaná kategorie zaznamenala během roku 2012 významný nárůst, a to zejména v podkategorii výroba ovocných a zeleninových šťáv (Tab. 7). Významný zůstává také počet registrovaných výrobců vína (75 v roce 2012), z nichž již podstatná část mohla v roce 2012 realizovat výrobu biovína, a to jednak díky skončenému přechodnému období a dále pak s ohledem na přijetí EU nařízení¹⁰ a pravidel pro zpracování biovína.

⁹ Počty výrobců k 31. 12. 2012 se mírně liší od údajů v minulé zprávě z důvodu aktualizace dat dle KO.

¹⁰ Dne 8. března 2012 vyšlo nařízení Komise (EU) 203/2012, kterým se po několikaletém úsilí podařilo stanovit pravidla pro zpracování ekologicky vypěstovaných hroznů na biovíno.

Tab. 7 Výrobci biopotravin dle druhu ekonomické aktivity, 2009 – 2012

Kód	Ekonomická aktivita (dle NACE)	Počet výrobců biopotravin ¹⁾			
		2009	2010	2011	2012
10.1	Zpracování a konzervování masa a výroba masných výrobků	63 (69)	65 (70)	70 (77)	69 (76)
10.11	Zpracování a konzervování masa, kromě drůbežího	49 (54)	39 (41)	49 (54)	57 (62)
10.12	Zpracování a konzervování drůbežího masa	3 (4)	4 (6)	5 (7)	2 (4)
10.13	Výroba masných výrobků a výrobků z drůbežího masa	11	22 (23)	16	10
10.2	Zpracování a konzervování ryb, koryšů a měkkýšů	0	0	0	1
10.3	Zpracování a konzervování ovoce a zeleniny	35 (37)	44 (46)	50 (51)	66
10.31	Zpracování a konzervování brambor	2 (3)	3 (4)	3 (4)	4
10.32	Výroba ovocných a zeleninových šťáv	8	7	8	15
10.39	Ostatní zpracování a konzervování ovoce a zeleniny	25 (26)	34 (35)	39	47
10.4	Výroba rostlinných a živočišných olejů a tuků	3	4	6	9
10.5	Výroba mléčných výrobků	38 (92)	45 (239)	51 (248)	58 (79)
10.6	Výroba mlýnských a škrobářských výrobků	15 (16)	16 (17)	20 (21)	22 (23)
10.7	Výroba pekařských, cukrářských a jiných moučných výrobků	41 (72)	42 (45)	43 (48)	37 (43)
10.71	Výroba pekařských a cukrářských výrobků, kromě trvanlivých	27 (56)	27	28 (31)	22 (26)
10.72	Výroba sucharů a sušenek; trvanlivých cukrářských výrobků	11 (12)	12 (14)	12 (13)	13 (15)
10.73	Výroba makaronů, nudlí, kuskusu a podobných moučných výrobků	3 (4)	3 (4)	3 (4)	2
10.8	Výroba ostatních potravinářských výrobků	104 (111)	94 (102)	91 (98)	95 (101)
10.81	Výroba cukru	2 (3)	3 (4)	3 (4)	3 (4)
10.82	Výroba kaka, čokolády a cukrovinek	6	6	5	3
10.83	Zpracování čaje a kávy	19 (24)	20 (24)	20 (24)	22 (26)
10.84	Výroba koření a aromatických výtažků	9	9	12	16
10.85	Výroba hotových pokrmů	11	13	8	8
10.86	Výroba homogen. potrav. přípravků a dietních potravin	3	2	3	2
10.89	Výroba ostatních potravinářských výrobků j. n.	54 (55)	41 (44)	40 (42)	41 (42)
10.9	Výroba průmyslových krmiv	0	1	0	0
11.0	Výroba nápojů	96 (97)	93 (94)	89 (90)	88 (89)
11.01	Destilace, rektifikace a míchání lihovin	4	3	2	2
11.02	Výroba vína z vinných hroznů	77 (78)	80	77	75
11.03	Výroba jablečného vína a jiných ovocných vín	0	0	0	1
11.04	Výroba ostatních nedestilovaných kvašených nápojů	6	2	2	2
11.05	Výroba piva	1	1	4	5
11.06	Výroba sladu	1	1	1	1
11.07	Výroba nealko. nápojů; stáčení minerálních a ostatních vod	7	6 (7)	3 (4)	2 (3)
21.20	Farmaceutické přípravky	0	0	2 (7)	3 (8)
	Celkem	395 (497)	404 (618)	422 (646)	448 (495)

¹⁾ Údaj v závorce odpovídá počtu všech provozoven.

Pozn.: Údaje v tabulce byly revidovány, a to v důsledku zpřesnění metodiky třídění provozoven.

Zdroj: Kontrolní organizace (ABCert, Biokont, KEZ); zpracoval: ÚZEI

4.2. Rozsah výroby biopotravin

V rámci dotazníku bylo snahou odpovědět zejména na následující otázky:

- Kolik je aktivních zpracovatelů/výrobců biopotravin?
- Jaký podíl tvoří suroviny z dovozu?
- Jaká je celková kapacita výroby biopotravin v ČR (celkový obrat a obrat hlavních kategorií biopotravin)?
- Jaké distribuční kanály jsou výrobci využívány pro prodej biopotravin?

Ze získaných údajů vyplývá, že z celkového počtu 448 subjektů registrovaných jako „výrobce biopotravin“ ke konci roku 2012, jich zhruba 40 % (tj. 183 subjektů; 36 % v roce 2011) svou činnost ve skutečnosti vůbec neprovozovalo a to zejména z následujících důvodů:

- běžící možné až dvouleté přechodné období po registraci¹¹
- nezájem spotřebitelů či obchodních partnerů o zamýšlené biopotraviny, příp. jen příležitostná výroba malého množství v sezóně či na konkrétní objednávku.

Řada společností také uvedla, že biopotraviny již nevyrábí, nejčastěji proto, že na trhu nenašla dostatečný zájem a svoji registraci po skončení platnosti certifikátu již nebude u MZe obnovovat.

4.2.1. Podíl zpracovaných bio-surovin z dovozu

Vzhledem k tomu, že údaje o objemu zpracovaných bioproduktů a jejich původu nebyly vyplněny u dostatečného počtu respondentů, nebyla tato kapitola za rok 2012 zpracována.

4.2.2. Rozsah výroby biopotravin

Celkový obrat výroby biopotravin v roce 2012, dle údajů poskytnutých výrobci¹², činil 1 474 mil. Kč, což představuje nárůst o téměř 6,5 % proti obratu 1 384 mil. Kč v roce 2011 (Tab. 8). V tomto obratu jsou zahrnuty také obraty společností, které pouze nakoupené bioprodukty přebalují do spotřebitelského balení, jelikož i tato činnost je považována za výrobu biopotravin¹³. Dále je však také zahrnut celkový obrat „mix“ subjektů realizujících jak vlastní výrobu biopotravin, tak současně distribuci výrobků jiných dodavatelů. Vzhledem k tomu, že byl doplněn v dotazníku dotaz na rozsah prodeje vlastních a cizích výrobků u těchto subjektů, lze konstatovat, že stejně jako v roce 2011 představoval prodej výrobků jiných dodavatelů 50 % jejich obratu (tj. 284 mil. Kč). Jinými slovy obrat prodeje vlastních výrobků vyrobených v ČR registrovanými výrobci činil cca 1 189 mil. Kč a zbývajících 284 mil. Kč tvoří prodej cizích výrobků a jedná se spíše o distributorskou činnost.

Nejčastější kategorií výrobců dle velikosti obratu za biopotraviny zůstala stejně jako v roce 2011 kategorie 100 až 500 tis. Kč následovaná kategorií s obratem do 100 tis. Kč. Důvodem výrazného navýšení počtu subjektů v těchto dvou kategoriích je zahrnutí obratů faremních výrobců, jejichž data jsou dostupná přes šetření ÚZEI na ekologických farmách. V letech 2009 a 2010 byla nejpočetnější kategorie s obratem 2 až 5 mil. Kč, která nyní zůstává na třetím místě.

¹¹ Dle Zákona o EZ se může výrobce biopotravin nejprve zaregistrovat a pak má až 24 měsíců na to, aby získal alespoň 1 osvědčení na biopotravinu.

¹² Po doplnění odhadů dle dříve vyplněných dotazníků a znalosti trhu se jedná o obrat 199 výrobců biopotravin.

¹³ tj. včetně dovozu ovoce a zeleniny a jejího balení, dovozu zahraničního zboží a značení českým logem aj.

Zhruba dvě třetiny výrobců (67,8 %) uvedly, že v roce 2012 za biopotraviny utržily méně než 2 mil. Kč a jejich podíl na celkovém obratu dosáhl pouhé 4,7 %. Naopak 14 firem s největším obratem za biopotraviny (nad 20 mil. Kč) realizuje téměř tři čtvrtiny celkové výroby biopotravin (72,8%). Obdobná situace platila i pro předchozí roky 2010 a 2011. Shodné zůstávají také čtyři firmy s obratem nad 100 mil. Kč (PRO-BIO, obchodní společnost s r.o., Country Life s.r.o., Sonnentor s.r.o. a nově RACIO, s.r.o.), které se v roce 2012 podílely na celkovém obratu výrobců 38,6 % (42,9 % v roce 2011).

Tab. 8 Struktura výrobců dle velikosti obratu za biopotraviny, 2012

Kategorie dle obratu za biopotraviny	Výrobci biopotravin			Obrat za prodej biopotravin		
	2011 (počet)	2012		2011 (tis. Kč)	2012	
		(počet)	(%)		(tis. Kč)	(%)
do 100 tis.	28	38	19,1	1 754	2 956	0,2
< 100 tis. až 500 tis.	36	55	27,6	12 141	18 171	1,2
< 500 tis. až 1 mil.	16	24	12,1	12 771	20 590	1,4
< 1 mil. až 2 mil.	27	18	9,0	39 914	27 284	1,9
< 2 mil. až 5 mil.	19	28	14,1	68 095	98 856	6,7
< 5 mil. až 10 mil.	14	14	7,0	107 467	112 590	7,6
< 10 mil. až 20 mil.	10	8	4,0	134 202	120 589	8,2
< 20 mil. až 50 mil.	5	6	3,0	202 826	209 779	14,2
< 50 mil. až 75 mil.	2	2	1,0	111 188	112 200	7,6
< 75 mil. až 100 mil.	1	2	1,0	100 000	182 000	12,4
nad 100 mil.	4	4	2,0	593 785	568 489	38,6
Celkem	162	199	100,0	1 384 143	1 473 507	100,0

Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2012 a 2013

Patnáct největších výrobců v roce 2012 dle velikosti obratu realizovaného pouze na českém trhu zůstává podobný seznamu předchozích let (Tab. 9). Nově se do seznamu dostala společnost: Ponnath ŘEZNIČTÍ MISTŘI, s. r. o. Je třeba zdůraznit, že u výrobců je započten jen obrat realizovaný v ČR, tedy bez exportu a u „mix“ subjektů (tj. výrobce i distributor současně) je započítán do obratu pouze prodej vlastních výrobků a nikoli distribuovaných výrobků jiných dodavatelů.

Tab. 9 Seznam 15 největších výrobců biopotravin dle obrátu na českém trhu, 2012

Pořadí 2012	Pořadí 2011	Pořadí 2010	Název společnosti ¹⁾	Obor výroby
1.	1.	3.	OLMA, a. s.	Mléko a mléčné výrobky
2.	2.	1.	PRO-BIO, obchodní společnost s r. o.	Obilniny, těstoviny, polotovary, mlýnské výrobky
3.	4.	2.	Country Life, s. r. o.	Obilniny, těstoviny, pečivo
4.	3.	4.	Biopark, s. r. o.	Hovězí maso, kuřecí maso
5.	5.	6.	Ing. Jan Štěrba	Ovoce a zelenina
6.	6.	9.	Mlékárna Valašské Meziříčí, spol. s r.o.	Mléko a mléčné výrobky
7.	8.	10.	POLABSKÉ MLÉKÁRNY, a. s.	Mléko a mléčné výrobky
8.	7.	7.	ČEROZFRUCHT, s. r. o.	Ovoce a zelenina
9.	11.	x	Lifefood Czech Republic, s. r. o.	Výrobky zdravé výživy (suchary, sušené ovoce, ořechy)
10.	10.	11.	Sonnentor, s. r. o.	Čaje, koření
11.	12.	12.	Jan Zeman - Biopekárna Zemanka	Trvanlivé pečivo (sušenky)
12.	13.	13.	MEDIATE, s. r. o.	Bylinné čaje
13.	9.	x	RACIO, s. r. o.	Trvanlivé pečivo (cereální chlebičky)
14.	x	x	Ponnath ŘEZNIČTÍ MISTŘI, s. r. o.	Maso a masné výrobky
15.	14.	x	Sklenář Josef	Vepřové maso a masné výrobky, výrobky z brambor

¹⁾ Pořadí výrobců je uvedeno dle obrátu prodeje realizovaného pouze na českém trhu (tj. bez obrátu exportu) a od roku 2011 nově také bez obrátu za prodej výrobků jiných dodavatelů u „mix“ subjektů (tj. např. PRO-BIO, obchodní společnost s r.o., Country Life s.r.o., bio nebo s. r. o aj.).

Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2010, 2011 a 2012

Největší počet podniků (60; 30,2 %) má podíl za prodej biopotravin do 1 % jejich celkového obrátu. Stejná kategorie dominovala i v předchozích letech. U dalších 41 podniků (20,6 %) tvoří podíl za prodané biopotravin mezi 1 až 10 %. Ačkoli tyto dvě kategorie představují zhruba polovinu výrobců biopotravin, jejich podíl na celkovém obrátu výroby v ČR dosahuje cca 30 %. Opět významně stoupl počet podniků, u kterých prodej biopotravin představuje jejich veškerý obrát za prodej potravin (55 podniků). Jedná se zejména o faremní zpracovatele.

Největšího podílu na celkovém obrátu výrobců (27,2 %) dosahují firmy, u nichž se prodej biopotravin podílí na jejich celkovém obrátu mezi 75 až 99 % (Tab. 10). Druhý nejvyšší podíl, stejně jako v roce 2010 a 2011, má kategorie mezi 1 až 10 % (tj. 24 %). Oproti roku 2011 posílila kategorie podniků s podílem biopotravin mezi 10 až 30 % na úkor kategorie 50 až 75 %.

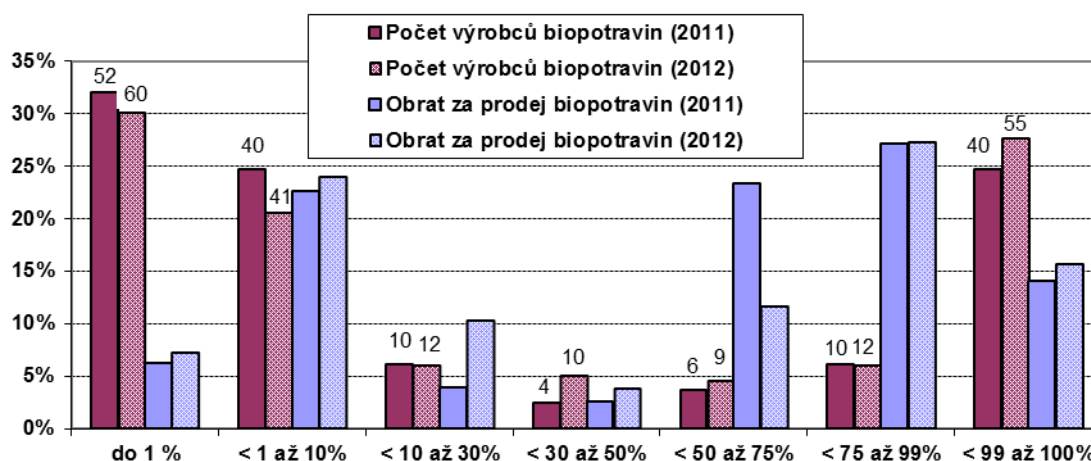
Tab. 10 Struktura výrobců dle podílu obrátu za biopotravinu na jejich celkovém obrátu, 2012

Kategorie dle podílu biopotravin na celkovém obrátu	Výrobci biopotravin			Obrát za prodej biopotravin		
	2011 (počet)	2012		2011 (tis. Kč)	2012	
		(počet)	(%)		(tis. Kč)	(%)
do 1 %	52	60	30,2	86 781	107 054	7,3
< 1 až 10 %	40	41	20,6	313 411	353 723	24,0
< 10 až 30 %	10	12	6,0	53 720	152 368	10,3
< 30 až 50 %	4	10	5,0	35 102	56 341	3,8
< 50 až 75 %	6	9	4,5	324 012	171 209	11,6
< 75 až 99 %	10	12	6,0	376 319	401 480	27,2
< 99 až 100 %	40	55	27,6	194 799	231 332	15,7
Celkem	162	199	100,0	1 384 143	1 473 507	100,0

Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2012 a 2013

Následující graf ukazuje procentní rozdělení výrobců biopotravin a obratu z prodaných biopotravin podle toho, kolika procenty se biopotraviny podílí na celkovém obratu firmy. Do výroby biopotravin se postupně pouští nejen „bio specialisté“¹⁴, ale také střední a velké potravinářské firmy. Z průzkumu ÚZEI mezi výrobci totiž vyplývá, že u téměř poloviny (48 %) aktivních výrobců se podíl biopotravin podílí na jejich celkovém obratu méně než 5 %. Naopak stabilně roste počet výrobců, u nichž podíl za prodej biopotravin činní více jak 90 % jejich obratu (31 % v roce 2012 proti 15 % v roce 2009). Nárůst počtu „bio specialistů“ ukazuje také grafické meziroční srovnání (Graf 4).

Graf 4 Struktura výrobců biopotravin a obratu za biopotraviny dle podílu na celkovém obratu, 2011 – 2012

Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2012 a 2013

4.2.3. Podíl hlavních kategorií potravin na celkovém obratu výroby

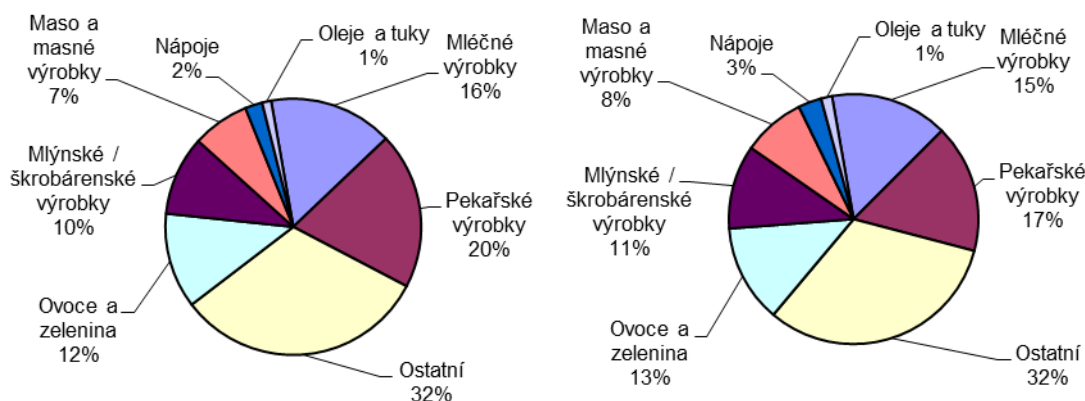
Kromě informace o celkovém obratu za biopotraviny byl u respondentů zjišťován také podíl hlavních kategorií potravin na tomto objemu výroby. Použito bylo zjednodušené třídění vycházející z mezinárodní klasifikace výrobků CPA, viz příloha č. 1.

Dle zjištěných údajů největší díl z celkového obratu, který dosáhli všichni výrobci dohromady v roce 2012, zaujímala opět kategorie „Ostatní zpracované potraviny“¹⁵ (32 %, a to zejména podkategorie „káva a čaj“ s 45% podílem). U této kategorie dochází ke stabilnímu posilování jejího dominantního postavení. Následovaly kategorie „Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky“ (16,6 %) a „Mléko a mléčné výrobky“ (15,3 %), které si pouze od roku 2011 vyměnily pořadí. Vyjádřeno v nominální hodnotě, největší objem výroby dosáhly „Ostatní zpracované potraviny“ (cca 472 mil. Kč; 442 mil. Kč v 2011), následované kategorií „Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky“ (cca 245 mil. Kč; 273 mil. Kč v 2011) a „Mléko a mléčné výrobky“ (cca 225 mil. Kč; 217 mil. Kč v 2011). Stejně kategorie dominovaly také v předchozích letech; (Graf 5 – vlevo rok 2011).

¹⁴ Bio specialista je zde míněn jako výrobce zaměřený převážně nebo výhradně na výrobu biopotravin.

¹⁵ Kategorie „Ostatní zpracované potraviny“ zahrnuje podkategorie: Cukr; Kakao, čokoláda a cukrovinky; Káva a čaj; Koření a aromatické výtažky; Hotové pokrmy; Homogenizované potravinářské přípravky a dietní potraviny; Ostatní jinde neuvedené potravinářské výrobky (viz příloha zprávy).

Graf 5 Podíl hlavních kategorií potravin na celkovém obratu výroby, 2011 a 2012

Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2012 a 2013

4.2.4. Uplatnění vyrobených biopotravin na trhu

Více než 68 % výrobců (137 ze 199) uvedlo, že veškeré biopotraviny prodá v ČR a dalších 37 výrobců na domácím trhu realizovalo minimálně 75 % ze svého obratu. Tedy cca 87 % výrobců uplatnilo většinu své výroby biopotravin na českém trhu (86 % v roce 2011 a 80 % v roce 2010). Pouze 4 výrobci prodali celou svou produkci mimo ČR (Tab. 11).

Zemí, kam čeští výrobci nejčastěji vyvážejí, je stále Slovensko (47 výrobců). Jedná se však o malé objemy (30 výrobců do 10 % a 15 výrobců do 30 % jejich celkového obratu biopotravin), pouhé 5,1 % celkového objemu výroby biopotravin. Sedm firem vyváží většinu své produkce do zemí EU, z toho tři do Německa, jedna do Rakouska a tři do ostatních zemí EU¹⁶. Jedna firma pak do zemí mimo EU. Největší objem v ČR vyrobených biopotravin směřuje trvale do Rakouska a nově také do Německa (shodně okolo 8 % výroby) a dále pak do ostatních zemí EU (11 %). Naopak nejmenší objem vyrobených biopotravin se dlouhodobě exportuje do Polska a následně do zemí mimo EU.

Z celkového obratu výroby biopotravin v roce 2012 ve výši cca 1 474 mil. Kč se uplatnilo na českém trhu 963 mil. Kč, tj. cca 65 %, což je podíl srovnatelný s údajem z let 2011 a 2010. Do zahraničí vyvezli tedy čeští výrobci biopotraviny za přibližně 510 mil. Kč, což představuje zbývajících 35 % celkového obratu výroby (v roce 2011 činil export 512 mil. Kč a 37% podíl). Vývoz biopotravin směřuje z ČR převážně do zemí EU (95 %), přičemž největší objem biopotravin (158 mil. Kč) byl vyvezen do ostatních zemí EU nesousedících s ČR a dále pak do Rakouska (124 mil. Kč) a nově Německa (118 mil. Kč).

Z výrobců s největším obratem vyváží více do zahraničí zejména společnosti: Sonnentor s. r. o. (Rakousko), RACIO, s. r. o., Lifefood Czech Republic s. r. o. a FRUJO, a. s. (Německo a ostatní země EU), dále pak Kraft Foods CR s. r. o. (ostatní země EU), ExtraVit s. r. o. (Německo), GOLDIM, s. r. o. (země mimo EU), Amylon, a. s. (Rakousko) a nově PRO-BIO, obchodní společnost s. r.o. (Slovensko).

¹⁶ Ostatní země EU jsou všechny mimo země sousedící z ČR (tj. mimo SK, DE, AT a PL).

Tab. 11 Uplatnění v ČR a struktura vývozu výrobců biopotravin (počet a obrat), 2012

Země ¹⁾	do 10%	<10 - 30%	<30 - 50%	<50 - 75%	<75 - 99%	100%	Celkem	Obrat (tis. Kč)	Podíl (%)	
									2012	2011
ČR	5	5	5	5	37	137	194	963 298	65,4	63,0
Slovensko	30	15	2	0	0	0	47	75 469	5,1	3,8
Německo	5	4	2	0	2	1	14	117 548	8,0	7,0
Rakousko	5	1	0	4	1	0	11	123 740	8,4	11,1
Polsko	13	2	0	0	0	0	15	8 618	0,6	0,6
Ostatní EU	10	2	5	1	1	2	21	158 248	10,7	13,3
Mimo EU	7	0	1	0	0	1	9	26 586	1,8	1,2
Celkem								1 473 507	100,0	100,0

¹⁾ Ostatní EU (země EU mimo CZ, SK, DE, AT a PL); Mimo EU (země nacházející se mimo EU).

Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2012 a 2013

4.2.5. Způsob distribuce biopotravin uplatněný výrobci

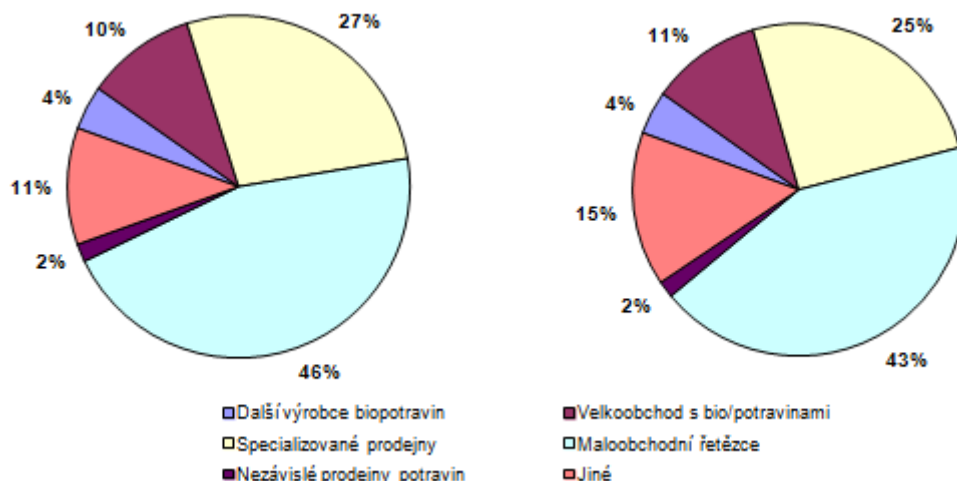
K určení hlavních distribučních cest prodeje biopotravin a následnému stanovení celkové velikosti trhu (tj. objemu biopotravin nakoupenému konečnými spotřebiteli) bylo zjišťováno, prostřednictvím kterých odbytových míst realizovali prodej biopotravin na českém trhu v roce 2012 samotní výrobci, a to v členění dle jednotlivých kategorií potravin.

Na českém trhu využívali výrobci k prodeji biopotravin nejčastěji maloobchodní řetězce (43,0 %), specializované prodejny (tj. prodejny zdravé výživy a biopotravin; 25,4 %) a velkoobchody (10,8 %). Prodej přes nezávislé prodejny potravin se i v roce 2012 drží na podobné úrovni jako v roce předchozím, tj. na 1,6 %. Více než 4 % vyrobených biopotravin směřují k dalšímu výrobcu biopotravin (např. vyrobené mouky / směsi, med, koření / bylinky, oleje, cukr). Podíl ostatních distribučních cest zahrnujících přímý prodej, prodej přes lékárny či drogerie a gastronomii, opět meziročně vzrostl z 11 na 13 %. Nárůst byl způsoben zejména zvýšením podílu přímého prodeje ze 7 na 9,7 % (Graf 6 – vlevo rok 2011).

Z celkového obratu za prodej vyrobených biopotravin realizovaný v ČR mířilo cca 83 % přímo ke konečným spotřebitelům¹⁷ (tj. odhadem okolo 1 037 mil. Kč při uvažované průměrné 30% obchodní marži; nárůst o téměř 100 mil. Kč proti roku 2011). Z tohoto objemu biopotravin míří ke konečnému spotřebiteli nejčastěji prostřednictvím maloobchodních řetězců (52 %) a prodejen zdravé výživy a biopotravin (31 %). Podíl přímého prodeje vzrostl z 8 % na téměř 12 %. Ostatní cesty jako lékárny, drogerie, gastronomie a nezávislé prodejny potravin dosahují podílu mezi 1 až 2 %.

¹⁷ tj. po vyloučení obratu prodeje směřujícímu k dalšímu výrobcu biopotravin, překupníkovi či do velkoobchodu.

Graf 6 Podíl hlavních distribučních kanálů uplatňovaných výrobcí biopotravin, 2011 a 2012
Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2012 a 2013

Z detailní analýzy distribučních cest dále vyplývá, že maso a masné výrobky jsou téměř výhradně prodávány přes maloobchody (63 %), stejně jako v předchozím roce se podíl přímého prodeje drží okolo 20 % (21 % v roce 2011; 13 % v roce 2010). Ovoce a zelenina je kromě řetězců (58 %) prodávána výrazněji do specializovaných prodejen (24 %) a také velkoobchodů (5 %). Mléčné výrobky výrobci prodávají převážně přímo do maloobchodních řetězců (67 %), 12 % směřuje do velkoobchodu a 9 % do specializovaných prodejen zdravé výživy. Podíl přímého prodeje představuje významných 7 %, a to z důvodu zastoupení faremních zpracovatelů. Prodejny zdravé výživy dominují při prodeji olejů a tuků (78 %) a pekařských a cukrářských výrobků (49 %), které kromě prodejen zdravé výživy míří často také do malo a velkoobchodu (21 %, resp. 15 %). Nápoje zaznamenaly oproti roku 2011 velké změny ve způsobu distribuce. Nově převažuje přímý prodej (42 %), což představuje výrazný nárůst oproti roku 2011 (okolo 20 %), jedná se zejména o prodej vína. Maloobchodní řetězce a specializované prodejny si drží svůj podíl do 20 %. Mlýnské a škrobárenské výrobky i nadále míří shodně do prodejen maloobchodních řetězců i zdravé výživy (37 % oboje) a následně k dalšímu výrobcí biopotravin (11 %). Ostatní výrobky nacházejí nejčastěji své uplatnění ve specializovaných prodejnách (31 %) a v maloobchodu (24 %).

5. Distribuce biopotravin v ČR v roce 2012

Druhou významnou skupinou působící na trhu s biopotravinami jsou distributoři, neboli subjekty uvádějící biopotraviny nebo bioprodukty do oběhu včetně vývozu a dovozu bez jakéhokoli dalšího zpracování¹⁸. Jedná se zejména o dovozce, regionální i celostátní distributory a velkoobchodníky.

5.1. Počet a struktura distributorů biopotravin

Počet všech registrovaných distributorů k 31. 12. 2012 vzrostl na 263 subjektů (resp. 290 provozoven)¹⁹, což představuje meziroční nárůst o 30,8 % a významné oživení ve srovnání se 17% nárůstem v roce 2011. Jedná se o největší nárůst od roku 2008.

Růst počtu distributorů pokračoval i během roku 2013, avšak již v menším tempu (nárůst o cca 16 %), kdy ke konci roku bylo registrováno celkem 305 subjektů a 332 provozoven²⁰ (viz Tab. 12).

Tab. 12 Vývoj počtu registrovaných distributorů biopotravin, 2008 – 2013

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet distributorů - celkem vč. provozoven	151	184	186	226	290	332
Počet distributorů - pouze subjekty	137	168	172	201	263	305
Meziroční změna - celkem (%)	58,9	21,9	1,1	21,5	28,3	14,5
Meziroční změna - pouze subjekty (%)	65,1	22,6	2,4	16,9	30,8	16,0

* Od roku 2006 není dle Zákona o EZ vyžadována registrace subjektů, které prodávají biopotraviny konečnému spotřebiteli ve spotřebitelském balení.

Zdroj: MZe (údaj k 31. 12. daného roku); zpracoval: ÚZEI

Tab. 13 Počet ukončených a nových registrací distributorů biopotravin, 2008 – 2012

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012
Počet distributorů – pouze subjekty	137	168	172	201	263
Počet (% podíl) skončených distributorů	7 (8,4)	11 (8,0)	28 (16,7)	31 (18,0)	21 (10,4)
Počet (% podíl) nových distributorů	61 (44,5)	42 (25,0)	32 (18,6)	60 (29,9)	83 (31,6)

Zdroj: MZe (údaj k 31. 12. daného roku); zpracoval: ÚZEI

Na trhu s biopotravinami navíc působí velký počet subjektů zabývajících se maloobchodním prodejem (tj. maloobchodní řetězce, obchody zdravé výživy apod.), tyto se však dle zákona o EZ od roku 2006 nemusí registrovat. Odhadem se jedná o přibližně 2 000 maloobchodních prodejen potravin. V současné době jsou biopotraviny nabízeny všemi nadnárodními maloobchodními řetězci s výjimkou některých českých družstevních prodejen působících pod značkou COOP (přibližně 200 prodejen), dalšími nezávislými prodejními sítěmi (např. Brněnka, Hruška) a prodejny (odhadem 200 prodejen) a několika stovkami prodejen zdravé výživy a biopotravin (odhadem 300 prodejen). Významným místem prodeje biopotravin se v posledních letech staly také prodejny drogistického řetězce dm drogerie (200 prodejen), Rossmann (115 prodejen) a Marks and Spencer (20 prodejen), (viz Tab. 14).

¹⁸ Za zpracování je považováno i pouhé zabalení nebo označování biopotravin.

¹⁹ Počty distributorů k 31. 12. 2012 se mírně liší od údajů v minulé zprávě z důvodu aktualizace dat dle KO.

²⁰ Počet distributorů dle REPU k 31. 12. 2013 je mírně vyšší, a to 317 subjektů. Avšak z tohoto počtu je 12 subjektů registrováno pouze jako vývozce nebo dovozce nikoli distributor (tj. 2 vývozci a 10 dovozců).

Tab. 14 Přehled maloobchodních řetězců působících v ČR s nabídkou biopotravin, 2012

Název MO	Formát	Vstup do ČR	Vlastník / mateřská společnost	Počet provozoven	Počet biopotravin v sortimentu	Vlastní značka biopotravin
Albert	Supermarket, hypermarket	1991	Ahold Tsjechie B.V. (Nizozemí) součást skupiny Koninklijke Ahold N.V.	více jak 280	129 / 252	Albert bio / Selský dvůr
Billa	Supermarket	1990	REWE Zentralfinanz eG (Německo)	207	159	Ja!Natürlich / Naše Bio
Globus	Hypermarket	1996	Globus Holding GmbH&Co. (Německo)	18	511	nově nabízí výrobky Alnatura ¹
Interspar	Hypermarket, supermarket	2004	SPAR Österreichische Warenhandels-Aktiengesellschaft Salzburg (Rakousko)	50	243	NaturPur
Kaufland	Hypermarket	1998	Kaufland Tschechien Warenhandel GmbH (Německo) – součást skupiny Schwarz	104	223	-
Lidl	Diskontní prodejna	2003	Lidl & Schwarz-Gruppe	228	až od roku 2013	BIOTREND
Penny	Diskontní prodejna	1997	REWE Beteiligungs-Holding International GmbH (Německo)	341	13	Biostyle
Tesco	Hypermarket, supermarket, expres prodejna, obchodní dům	1996	Tesco PLC (Velká Británie)	217 (79 / 67 / 65 / 6)	322 / 35	Tesco Organic / Tesco Finest Organic
COOP	Supermarket, menší prodejny	xx (vznik 1994)	družstvo družstev Svazu českých a moravských spotř. družstev	cca 3 000 avšak biopotraviny v cca 200	pod 10	-
dm drogerie	Drogistický řetězec	1992	dm drogerie markt GmbH (Rakousko)	200	640	Babylove, Alnatura ¹ , das gesunde Plus
Rossmann	Drogistický řetězec	1994	ROSSMANN Central Europe B.V. (Nizozemí)	115	113	EnerBio, BabyDream
Marks and Spencer	Specializovaný maloobchod	1996	M & S International Holdings Ltd. (U.K.)	20	n.d.	n.d.

¹⁾ výrobky Alnatura jsou nabízeny jak v dm drogerii, tak nově v Globusu – nejde tedy o privátní značku.

Zdroj: Výroční zprávy daných společností; Green marketing - Cenový BIOMonitor

5.2. Rozsah distribuce biopotravin

V rámci dotazníku bylo snahou odpovědět zejména na následující otázky:

- Kolik je aktivních distributorů biopotravin?
- Jaký podíl tvoří bioprodukty/biopotravin z dovozu?
- Jaký je celkový rozsah distribuce biopotravin v ČR (celkový obrat a obrat hlavních kategorií biopotravin)?
- Jaké distribuční kanály jsou distributory v ČR využívány pro prodej biopotravin?

5.2.1. Podíl distribuovaných bioproduktů a biopotravin z dovozu

Distributoři dovezli v roce 2012 biopotravin za zhruba 342 mil. Kč, což činilo 88 % jejich celkového obratu prodeje (297 mil. Kč a 90 % v roce 2011). Z tohoto dovezeného objemu bylo 70 % biopotravin uplatněno na českém trhu; zboží za zbylých 104 mil. Kč bylo dále reexportováno. V tomto objemu však není zahrnut dovoz biopotravin samotnými maloobchodními řetězci, kdy objem jejich dovozu činil dalších zhruba 443 mil. Kč (nárůst oproti 400 mil. Kč v letech 2010 a 2011).

Opět byl sledován údaj o objemu dovozu také u subjektů registrovaných jako výrobce a současně distributor. Tito tzv. „mix“ distributoři dovezli v roce 2012 biopotravin za 220 mil. Kč (tj. 38 % jejich celkového obratu), přičemž většina (87 %) zboží zůstala na českém trhu. Jinými slovy reexportováno bylo 13 % dovezených biopotravin.

Do ČR míří zejména hotové výrobky ze západní Evropy, nejčastěji Německa a Rakouska, od roku 2011 také z Ukrajiny (až 30 % dovozu v kategorii „Zpracované / konzervované ovoce“). Dováží se biopotravin běžné denní spotřeby, významněji zejména dětské a kojenecké přesnídávky (tvořily téměř polovinu celkové hodnoty dovozu do ČR), zpracované ovoce a zelenina a ovocné a zeleninové šťávy. Dále pak káva a čaj, kakao, čokoláda a cukrovinky, oleje a čerstvá zelenina a ovoce.

Mezi největší importéry²¹ patřily v roce 2012 stejné firmy jako v roce předchozím jen v mírně jiném pořadí: Hipp Czech s. r. o., SOLEX AGRO s. r. o., Country Life s. r. o., PRO-BIO obchodní společnost s r. o., bio nebio s. r. o., Fair Trade Centrum s. r. o., Lifefood Czech Republic s. r. o., HEALTH LINK s. r. o., Ecce Vita, s. r. o. a ČEROZFRUCHT, s. r. o. Na dovozech se značně podílí sami maloobchodníci. Více jak polovinu svého sortimentu biopotravin dováží Tesco (značka „Tesco Organic“), dm drogerie (výrobky společnosti Alnatura), Marks and Spencer a nově také Lidl (značka „Biotrend“). Naopak nižší než 15% podíl biopotravin z dovozu na svém sortimentu uvedly Kaufland a Billa. U ostatních maloobchodních řetězců se podíl dovozu pohybuje v rozmezí mezi 20 až 50 %.

5.2.2. Rozsah distribuce biopotravin

Celkový obrat registrovaných distributorů dosáhl v roce 2012 ve velkoobchodních cenách 386 mil. Kč (325 mil. Kč v roce 2011). V tomto obratu však není zahrnut objem distribuce tzv. „mix“ subjektů²² (odhadem cca 284 mil. Kč). Byly vyloučeny také obraty

²¹ Mezi importéry jsou uvedeny i společnosti, které realizují souběžně výrobu i distribuci biopotravin a jejichž obraty jsou zahrnuty již v rámci výrobců biopotravin.

²² Tzv. „mix“ subjekty představují společnosti realizující jak distribuci biopotravin jiných dodavatelů, tak souběžně výrobu vlastních výrobků a jejich celkový obrat je započítán mezi obrat výrobců. Patří sem např. oba největší velkoobchody biopotravin (Country Life s. r. o. a PRO-BIO, obchodní společnost s r.o.).

společností, které realizují pouze distribuci základních „nezpracovaných“ bioproduktů (surovin) k výrobcům jako jsou např. odbytová družstva.

Z pohledu rozsahu distribuce (tj. obratu za biopotraviny) se v roce 2012 staly nejpočetnější kategorií nově 2 skupiny podniků a to s obratem mezi 100 až 500 tis. Kč a 500 tis. až 1 mil. (do těchto kategorií spadá téměř polovina všech distributorů), následované kategorií s obratem mezi 2 až 5 mil. Kč. Až na čtvrtém místě skončila kategorie s obratem 1 až 2 mil. Kč, která byla nejvíce zastoupenou kategorií v minulém roce. Z údajů vyplývá, že u téměř 90 % distributorů obrat za biopotraviny nepřekročil hranici 5 mil. Kč.

Při srovnání výše obratu dominuje jednoznačně kategorie podniků s obratem nad 100 mil. Kč, kdy 2 firmy realizovaly 70 % z celkového finančního objemu distribuce biopotravin v ČR (v roce 2011 to byla jen jedna firma v této kategorii s 56% podílem).

Tab. 15 Struktura distributorů dle velikosti obratu za biopotraviny, 2012

Kategorie dle obratu za biopotraviny	Distributoři biopotravin			Obrat za prodej biopotravin		
	2011 (počet)	2012		2011 (tis. Kč)	2012	
		(počet)	(%)		(tis. Kč)	(%)
do 100 tis.	5	8	11,9	376	546	0,1
< 100 tis. až 500 tis.	12	16	23,9	3 306	5 172	1,3
< 500 tis. až 1 mil.	9	16	23,9	8 733	14 091	3,6
< 1 mil. až 2 mil.	14	9	13,4	23 267	14 857	3,8
< 2 mil. až 5 mil.	11	10	14,9	40 725	33 744	8,7
< 5 mil. až 10 mil.	3	5	7,5	13 471	30 308	7,8
< 10 mil. až 20 mil.	1	1	1,5	11 000	17 000	4,4
< 20 mil. až 50 mil.	1	0	0,0	43 249	0	0,0
< 50 mil. až 75 mil.	0	0	0,0	0	0	0,0
< 75 mil. až 100 mil.	0	0	0,0	0	0	0,0
nad 100 mil.	1	2	3,0	180 868	270 579	70,0
Celkem	57	67	100,0	324 994	386 297	100,0

Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2012 a 2013

Z pohledu významu obchodování s biopotravinami je z údajů patrné, že se distribucí zabývají jak specialisté, tj. obchodníci s více jak 75% podílem biopotravin na jejich obratu (12 % subjektů), tak zejména obchodníci, kteří mají biopotraviny pouze jako doplňkové zboží ve své nabídce, tj. 70 % subjektů uvedlo, že prodej biopotravin u nich tvoří méně než 10 % jejich celkového obratu (Tab. 16). Podíl společností, které nabízejí biopotraviny jen jako doplňkový sortiment zahrnující pouze několik vybraných bio položek, meziročně vzrostl. V roce 2012 tyto podniky uvedly na trh téměř 19 % distribuovaných biopotravin (po vyloučení obratu dominantní společnosti Hipp Czech s. r. o. až 34 % celkového obratu prodeje). Téměř polovinu obratu realizovaly podniky s podílem biopotravin mezi 75 až 99 % jejich celkového obratu, ovšem po vyloučení jednoho dominantního distributora klesá podíl na pouhých 6,2 % a nejdominantnější kategorií se stávají podniky s podílem biopotravin 30 až 50 % na celkovém obratu, což je oproti předchozímu roku posun o jednu kategorii, kdy dominantní byly podniky s 10 až 30 % podílu biopotravin na jejich celkovém obratu.

Tab. 16 Struktura distributorů dle podílu obratu za biopotravinu na celkovém obratu, 2012

Kategorie dle podílu biopotravin na celkovém obratu	Distributoři biopotravin			Obrat za prodej biopotravin			
	2011 (počet)	2012		2011 (tis. Kč)	2012		
		(počet)	(%)		(tis. Kč)	(%)	(%) ¹⁾
do 1 %	26	33	49,3	25 384	33 650	8,7	15,6
< 1 až 10 %	12	14	20,9	32 807	39 481	10,2	18,3
< 10 až 30 %	3	4	6,0	48 093	7 262	1,9	3,4
< 30 až 50 %	3	8	11,9	10 814	115 307	29,8	53,3
< 50 až 75 %	4	0	0,0	5 980	0	0,0	0,0
< 75 až 99 %	6	5	7,5	199 027	183 397	47,5	6,2
< 99 až 100 %	3	3	4,5	2 890	7 200	1,9	3,3
Celkem	57	67	100,0	324 994	386 297	100,0	100,0

¹⁾ Struktura distributorů bez obratu společnosti Hipp Czech s. r. o.

Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2012 a 2013

K největším distributorům z pohledu obratu za prodej biopotravin patřila v roce 2012 opět jednoznačně společnost Hipp Czech s. r. o., následovaná společnostmi SOLEX AGRO s. r. o., BOKADA, s. r. o., Fair Trade Centrum s. r. o., Tchibo Coffee Service CZ, SUNFOOD VM s. r. o., ZLATÁ VEJCE a. s., KUK Bohemia, s. r. o. a HERO CZECH s. r. o.

Pokud je uvažován prodej pouze na českém trhu (bez obratu exportovaného zboží), pak mezi největší distributory v roce 2012 patřily všechny výše uvedené společnosti s výjimkou SOLEX AGRO s. r. o., která se orientuje zejména na zahraniční trhy.

Do kategorie významných distributorů patří samozřejmě také společnosti PRO-BIO, obchodní společnost s r.o. a Country Life s. r. o., jejichž obrat je však již zahrnut v obratu výrobců biopotravin. Podobně by sem patřily i centrály maloobchodních řetězců, příp. společnost dm drogerie markt s. r. o., které zásobují své prodejny. Obrat těchto společností je již zahrnut v obratu jejich dodavatelů (tj. výrobců a distributorů).

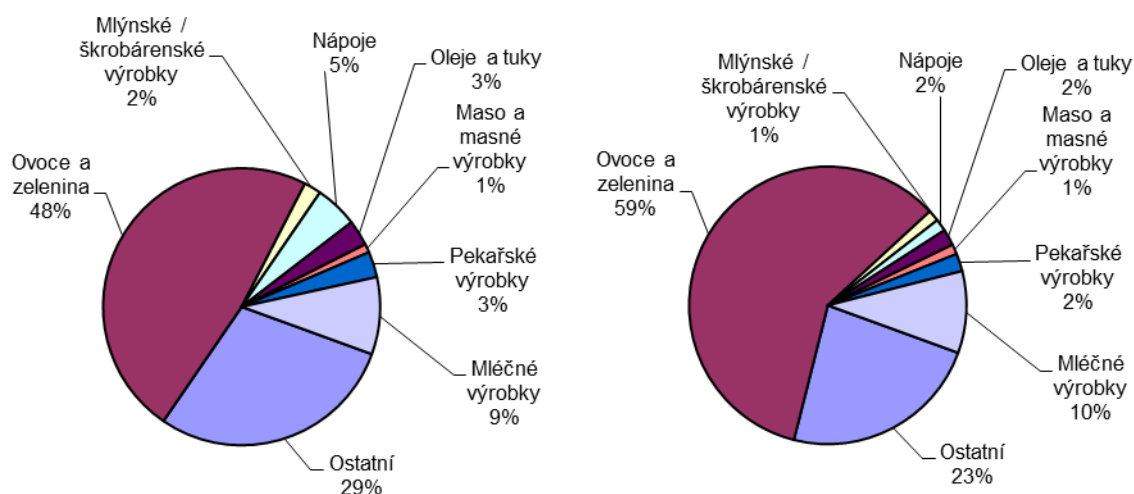
5.2.3. Podíl hlavních kategorií potravin na celkovém obratu distribuce

Kromě informace o celkovém obratu za biopotravinu byl u respondentů zjišťován také podíl hlavních kategorií potravin na zobchodovaném obratu²³. Dle zjištěných údajů patří mezi hlavní distribuované kategorie biopotravin trvale „Ostatní zpracované potraviny“, jejichž podíl v roce 2012 mírně poklesl na 53 % celkového obratu distributorů (63% podíl v roce 2011). Přičemž 76 % této kategorie tvoří prodej dětských výživ, a to díky dominantnímu postavení společnosti Hipp Czech, s. r. o. Na druhém místě je stejně jako v minulých letech „Ovoce a zelenina“ (38% podíl). Vzhledem ke změně metodiky a vyloučení obratů odbytových organizací zajišťujících pouze odbyt mléka k dalšímu výrobcu, klesl podíl kategorie „Mléčné výrobky“ v roce 2011 ze 13 na 4 %, v roce 2012 se následně zvyšuje podíl na 5 %, čímž si tato kategorie udržela svoje třetí místo.

Po vyloučení obratu dominantní společnosti Hipp Czech, s. r. o. jsou i nadále hlavními obchodovanými biopotravinami tři výše zmíněné kategorie, avšak v jiném pořadí (viz Graf 7 – vlevo rok 2011). Nejvíce obchodovanou se stává s 59% podílem kategorie „Ovoce a zelenina“, následovaná „Ostatními zpracovanými potravinami“ (23% podíl, z nichž jde zejména o podkategorii „Káva a čaj“) a nakonec kategorií „Mléčné výrobky“ (10% podíl).

²³ Struktura hlavních kategorií biopotravin vychází z mezinárodní klasifikace výrobků CPA, viz příloha č.1.

Graf 7 Podíl hlavních kategorií potravin na celkovém obratu distribuce, 2011 a 2012

Pozn.: struktura hlavních kategorií potravin po vyloučení obratu společnosti Hipp Czech, s. r. o.

Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2012 a 2013

5.2.4. Uplatnění distribuovaných biopotravin na trhu

Většina distributorů uplatňuje svůj biosortiment na českém trhu. Veškeré biopotraviny prodalo na domácím trhu 73 % distributorů, minimálně 75 % sortimentu prodalo na českém trhu 91 % distributorů (tj. 61 z celkového počtu 67). Ačkoliv největším odbytištěm mezi distributory je přirozeně český trh, významná část obchodovaných biopotravin byla také dále exportována mimo ČR (30 % v roce 2012; 18 % v roce 2011). Celkem tedy na českém trhu skončilo 70 % objemu distribuovaných biopotravin v celkovém objemu 272 mil. Kč (v roce 2011 šlo o 82 % a 267 mil. Kč); (Tab. 17).

Další zemí, kde distributoři nejčastěji uváděli do oběhu své biopotraviny, je dlouhodobě Slovensko. Zde se ovšem utrží jen 1 % z celkového obratu distributorů. Největší objem biopotravin směřuje tradičně do Německa, kdy čtyři distributoři vyvezli biovýrobky v celkovém objemu 69 mil. Kč (18% podíl v roce 2012 a dvojnásobný nárůst proti roku 2011). Druhou zemí exportu dle velikosti obratu je stejně jako v roce 2011 Polsko (8% podíl zajišťují 2 distributoři).

Tab. 17 Uplatnění v ČR a struktura vývozu distributorů biopotravin (počet a obrat), 2012

Země ¹⁾	do 10%	<10 - 30%	<30 - 50%	<50 - 75%	<75 - 99%	100%	Celkem	Obrat (tis. Kč)	Podíl (%)	
									2011	2012
ČR	1	0	1	1	12	49	64	272 356	82,3	70,5
Slovensko	10	4	1	0	0	0	15	4 266	1,5	1,1
Německo	0	0	0	1	3	0	4	68 843	9,0	17,8
Rakousko	1	0	0	0	0	0	1	84	0,2	0,0
Polsko	1	1	0	0	0	0	2	30 454	5,4	7,9
Ostatní EU	4	1	0	0	0	0	5	10 294	1,7	2,7
Mimo EU	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
Celkem								386 297	100,0	100,0

¹⁾Ostatní EU (země EU mimo CZ, SK, DE, AT a PL); Mimo EU (země nacházející se mimo EU).

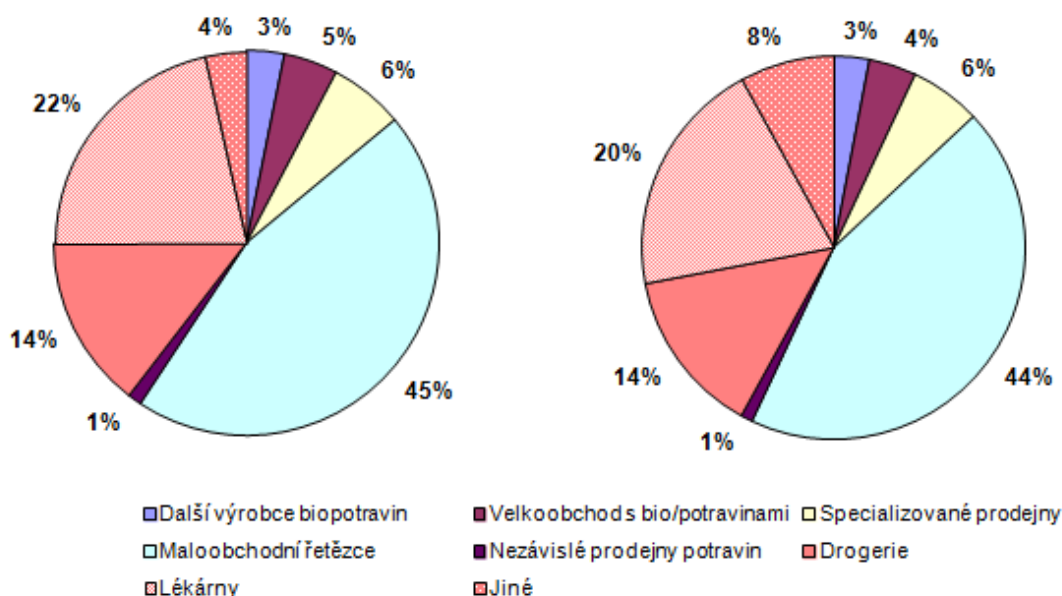
Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2012 a 2013

5.2.5. Způsob distribuce biopotravin uplatněný distributory

Stejně jako u výrobců, byly i u distributorů zkoumány distribuční cesty při prodeji hlavních kategorií biopotravin. Specifikace distribučních cest uplatněných v rámci domácího trhu byla uvedena téměř pro veškerý obchodovaný obrat (tj. 272 mil. Kč).

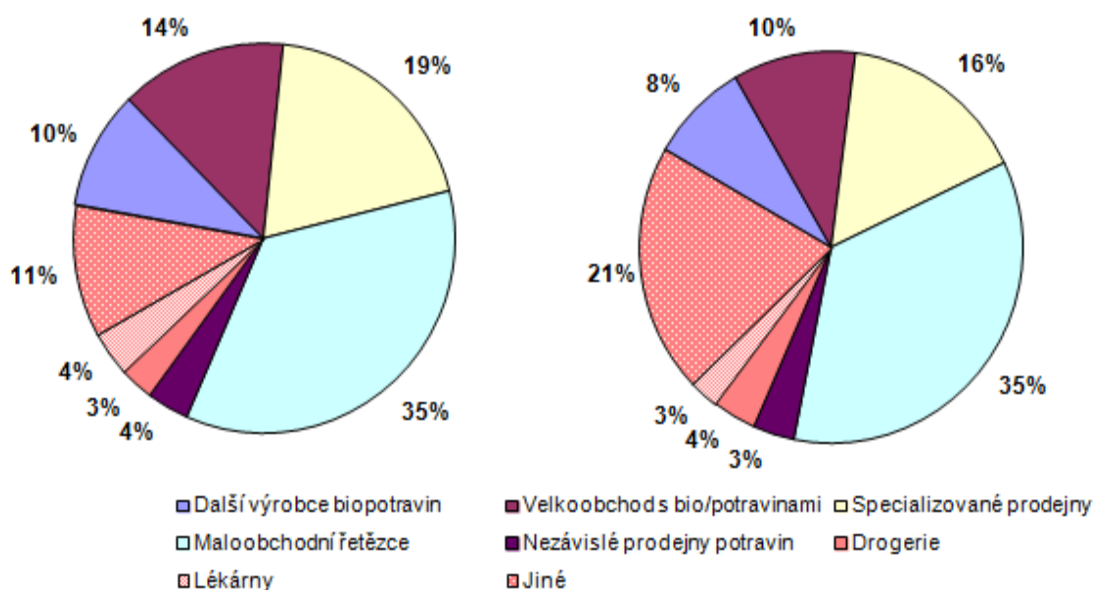
Z tohoto obratu mířilo ke konečným spotřebitelům 92 %, což představuje cca 327 mil. Kč při uvažované průměrné 30% obchodní marži (tj. údaj srovnatelný s 320 mil. Kč za rok 2011). K prodeji biopotravin na českém trhu distributoři nejčastěji využívají maloobchodní řetězce (44 %), lékárny (20 %), drogistické řetězce (14 %) a prodejny zdravé výživy a biopotravin (6 %). Naopak k dalšímu zpracování či jinému obchodníkovi míří zbylých 8 % obratu (Graf 8 – vlevo rok 2011). Struktura hlavních distribučních kanálů využívaných distributory v roce 2012 téměř kopíruje údaje roku 2011. Klesl prodej přes malo a velkoobchody a lékárny. Naopak vzrostl prodej přes jiné distribuční kanály zahrnující překupníky, gastronomická zařízení a přímý prodej.

Graf 8 Podíl hlavních distribučních kanálů uplatněných distributory biopotravin, 2011 a 2012
Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2012 a 2013

Struktura distribučních cest je významně ovlivněna obratem společnosti Hipp Czech, s. r. o. Po vyloučení obratu této společnosti dostaneme mírně rozdílnou a vyrovnanější strukturu distribuce, kdy vzrůstá význam prodeje přes specializované prodejny, nezávislé prodejny a jiné typy odbytu, kam patří přímý prodej či gastronomie, a to na úkor lékáren, drogerií i maloobchodních řetězců (Graf 9 – vlevo rok 2011). Podobně vzrůstá i podíl prodeje přes velkoobchody a prodej dalším výrobcům biopotravin.

Graf 9 Podíl hlavních distribučních kanálů po vyloučení Hipp Czech, s. r. o., 2011 a 2012

Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2012 a 2013

Z detailní analýzy distribučních cest dále vyplývá, že k dalšímu zpracování směřují zejména mlýnské a škrobářské výrobky. Do velkoobchodů jsou prodávány nejčastěji nápoje (25 %) a pekařské a cukrářské výrobky (14 %). Prostřednictvím maloobchodních prodejen byla prodána téměř polovina distribuovaného objemu ovoce a zeleniny a ostatních zpracovaných potravin, třetina objemu olejů a pekařských, cukrářských a jiných moučných výrobků a téměř veškerý sortiment mléčných výrobků (86 %). Specializované prodejny byly distributory nejčastěji využity k prodeji nápojů, olejů a tuků, mlýnských i pekařských výrobků (vše mezi 15 – 30 %), příp. čerstvého ovoce a zeleniny. Prostřednictvím lékáren a drogerií byly distribuovány zejména hotové výrobky typu dětských výživ a ovocné či zeleninové nápoje. Do drogerií dále směřuje téměř čtvrtina pekařských trvanlivých výrobků v podobě dětských sušenek, cereálních chlebičků apod. a pětina objemu olejů. Naopak přímý prodej byl v roce 2012 využit k prodeji masa a masných výrobků a dále ovoce a zeleniny a nápojů (nejčastěji vína z ekofarem).

Stejně jako v předchozím roce, distributoři oproti výrobcům v rámci bio trhu využívali mnohem více alternativní cesty, tedy prodej přes lékárny, drogerie, gastronomii či nezávislé prodejny potravin. Naopak méně se spoléhali v prodeji na specializované prodejny a maloobchodní řetězce. Distributoři směřovali větší objem prodeje také k dalšímu výrobcu biopotravin. Podobný objem prodeje připadal u výrobců i distributorů na přímý prodej konečným spotřebitelům, tak prodej do velkoobchodů.

6. Dovoz biopotravin ze třetích zemí

Podmínky dovozu biopotravin ze zemí, které nejsou členskými státy EU (tzv. třetích zemí) upravovalo do roku 2012 nařízení Komise (ES) č. 1235/2008²⁴, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) 834/2007, pokud jde o opatření pro dovoz ekologických produktů ze třetích zemí. Nařízení obsahovalo pravidla pro dovoz biopotravin ze třetích zemí a zejména seznam uznaných třetích zemí a seznam uznaných kontrolních subjektů, které mohou do ČR biopotravinu dovážet. Od 20. června 2013 je v platnosti nové prováděcí nařízení Komise (EU) č. 586/2013, kterým se mění nařízení (ES) č. 1235/2008.

Dovoz zboží ze zemí uvedených na seznamu tzv. třetích zemí

Jedná se o stejný princip platný před 1. 1. 2009, kdy není uznána pouze konkrétní kontrolní organizace, ale celá třetí země včetně jedné nebo více kontrolních organizací, které mají oprávnění v dané třetí zemi biopotravinu certifikovat. V současné době je na tzv. seznamu třetích zemí zařazeno 10 zemí: Argentina, Austrálie, Kanada, Kostarika, Indie, Japonsko, Izrael, Švýcarsko, Tunis a Nový Zéland²⁵. Dovoz biopotravin z těchto zemí do zemí EU je možný bez jakéhokoliv omezení, pouze za dodržení obecných předpisů pro mezinárodní obchod:

- dovozce a první příjemce zboží podléhá kontrolnímu řízení podle Nařízení Rady ES;
- každá zásilka zboží musí obsahovat potvrzení o provedené kontrole, které vystavuje příslušný kontrolní orgán uvedený pro danou zemi v seznamu a toto potvrzení musí být předloženo celním orgánům;
- dovozce oznámí svému kontrolnímu orgánu každou takovouto zásilku zboží do EU.

Dovoz zboží z ostatních zemí

U dovozu zboží ze zemí, které nejsou členy EU a nejsou uvedeny na seznamu třetích zemí, se dovozce musí podrobit kontrolnímu řízení a požádat prostřednictvím kontrolní organizace MZe o vydání tzv. dovozního zmocnění na dovážený produkt. MZe vydá dovozní zmocnění pouze v případě, že produkt byl vyprodukován v souladu s pravidly EZ v rámci EU. Tento soulad je ověřován přímo v dané třetí zemi některou z kontrolních organizací akreditovaných Evropskou komisí. EK vydává aktualizovaný seznam těchto kontrolních organizací jednotlivých členských států v Úředním věstníku EU. Zboží může být dovezeno až po udělení tohoto zmocnění, které se vztahuje pouze na konkrétní zásilku a pro každou další musí být vystaveno nové zmocnění.

V této kapitole je zpracována statistika dovozů biopotravin ze třetích zemí v letech 2006 až 2012 na podkladě vystavených dovozních zmocnění. Snahou je ukázat jak celkový vývoj objemu dovozů, tak vývoj v jednotlivých kategoriích biopotravin dle třídění CPA²⁶ a dále detailní informace o dovozu typických biopotravin pro jednotlivé státy.

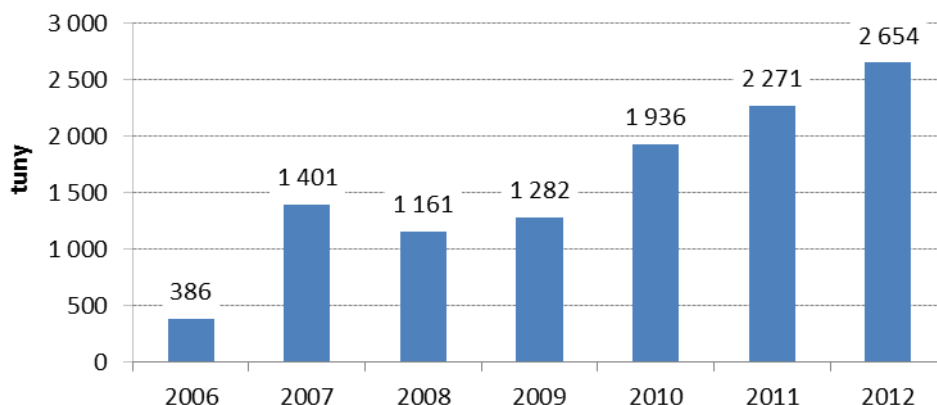
²⁴ Do 31. 12. 2008 platilo nařízení Rady (EHS) 2092/91 o ekologickém zemědělství, kde článek 11.6 podmiňoval dovoz ze třetích zemí žádostí na MZe o vystavení tzv. dovozního zmocnění. Od 1. 1. 2009 platí nová evropská legislativa - nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a jeho prováděcí nařízení Komise (ES) 889/2008 spolu s nařízením Komise (ES) č. 1235/2008, o opatření pro dovoz ekologických produktů ze třetích zemí.

²⁵ Platí k dubnu 2014. Seznam se neustále mění a je nutné se informovat před dovozem o aktuálním stavu.

²⁶ Standardní klasifikace produkce používaná v rámci Evropské unie.

Objem dovozu biopotravin do ČR ze třetích zemí, po vyloučení extrémního roku 2007, každoročně narůstá (viz Graf 10). V roce 2012 bylo do ČR dovezeno 19 importéry²⁷ 2 654 tun biopotravin z 23 států mimo EU, což představuje nárůst dovozu o 16,9 % oproti roku 2011, kdy dovoz činil 2 271 tun z 22 států od 20 dovozců.

Graf 10 Vývoj dovozu biopotravin ze třetích zemí v letech 2006 – 2012 (v tunách)

Zdroj: Kontrolní organizace (ABCert, Biokont, KEZ); zpracoval: ÚZEI

Mezi třetí země, odkud jsou dováženy biopotraviny každoročně od roku 2006, patří Čína, Egypt, Chorvatsko, Japonsko, Jihoafrická republika, Kanada a Peru, příp. ještě Mexiko (bez dovozu v roce 2008). Od roku 2007 přibyl dovoz z Turecka, Ukrajiny a USA; od roku 2008 Srí Lanka. V roce 2011 vzrostl počet o další 3 země, a to Albánii, Ázerbájdžán a Bělorusko a v roce 2012 pak Spojené Arabské Emiráty s třtinovým cukrem.

Z některých států byly uskutečněny pouze jednorázové dovozy. Jsou to například Argentina, odkud byla v roce 2009 dovezena hrušková dřevina, Arménie s dovozem ovocné šťávy v témže roce nebo Brazílie s dovozem 20 tun třtinového cukru v roce 2008. V průběhu let 2007 až 2009 se do ČR dovezlo z Chile 17,56 tun vína (tj. více než 25 tis. lahví o objemu 0,7 litru). V následující tabulce (Tab. 18) je uveden vývoj objemu dovozu podle jednotlivých let a států a dále jsou specifikovány biopotraviny, které byly typicky dovezeny z jednotlivých států v roce 2012 (viz Tab. 19).

²⁷ Jednalo se o tyto dovozce: Bio nebio s. r. o., Blue step spol. s. r. o., Caspian logistics services s. r. o., COUNTRY LIFE s. r. o., Eurosivo s. r. o., ExtraVit, s. r. o., FRUJO, a. s., HEALTH LINK s. r. o., Hipp Czech s. r. o., Jan Vejdovský, LASKA DALBOSS, s. r. o., Lifefood Czech Republic s. r. o., Long Dang, NORMA, k. s., OXALIS, s. r. o., PROBACH, s. r. o., PRO-BIO, s. r. o., Solex Agro, s. r. o., SUNFOOD VM s. r. o.

Tab. 18 Vývoj dovozu biopotravin ze třetích zemí v letech 2006 – 2012 (v tunách)

Země	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Celkem
Albánie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	82,8	21,2	104,0
Argentina	0,0	0,0	0,0	17,8	0,0	0,0	0,0	17,8
Arménie	0,0	0,0	0,0	12,1	0,0	0,0	0,0	12,1
Ázerbájdžán	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	59,6	1 555,5	1 615,1
Bělorusko	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	60,0	20,0	80,0
Bosna a Hercegovina	0,0	3,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,8
Brazílie	0,0	0,0	20,2	0,0	0,0	0,0	0,0	20,2
Čína	14,4	652,2	354,5	267,8	369,0	384,7	272,6	2 315,2
Egypt	1,2	19,7	25,8	6,1	0,8	16,6	5,3	75,4
Ekvádor	0,0	0,0	0,0	3,5	8,6	0,0	1,2	13,3
Filipíny	0,0	0,0	10,9	2,2	0,0	5,5	8,2	26,7
Chile	242,6	5,9	9,3	2,4	0,0	0,0	0,0	260,2
Chorvatsko	16,9	21,1	116,1	148,2	74,1	141,4	174,1	691,8
Indie	0,0	0,0	0,0	5,4	6,4	8,2	0,0	20,0
Indonésie	0,0	0,0	0,0	0,0	8,6	21,5	5,7	35,7
Japonsko	21,0	15,5	28,1	15,3	19,8	22,5	13,9	136,1
Jihoafrická republika	4,5	6,9	16,1	14,7	23,5	5,8	3,7	75,3
Kanada	15,4	30,2	26,0	24,0	41,5	32,9	15,6	185,6
Mexiko	0,7	2,1	0,0	5,0	4,0	7,2	40,0	59,0
Nový Zéland	52,0	0,2	0,6	0,0	0,0	20,1	0,1	73,0
Paraguay	15,1	42,0	0,0	0,0	0,0	40,0	20,0	117,1
Peru	1,9	3,1	2,5	1,5	95,5	113,2	2,7	220,3
Spojené Arabské Emiráty	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	22,5	22,5
Srbsko	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	14,5	5,5	21,0
Srí Lanka	0,0	0,0	0,7	19,1	13,8	23,3	7,8	64,7
Taiwan	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,2	0,1	0,4
Turecko	0,0	114,2	93,4	113,7	188,0	207,1	232,4	948,7
Ukrajina	0,0	481,8	453,0	621,5	1 061,1	1 003,4	225,7	3 846,5
USA	0,0	2,7	4,4	0,6	20,7	0,7	0,4	29,5
Celkem	385,7	1 401,4	1 161,4	1 281,7	1 935,6	2 271,1	2 654,0	11 090,8
Celkem zemí	11	15	15	20	16	22	23	x

Zdroj: Kontrolní organizace (ABCert, Biokont, KEZ); zpracoval: ÚZEI

Tab. 19 Typické biopotraviny pro dovoz ze třetích zemí v roce 2012

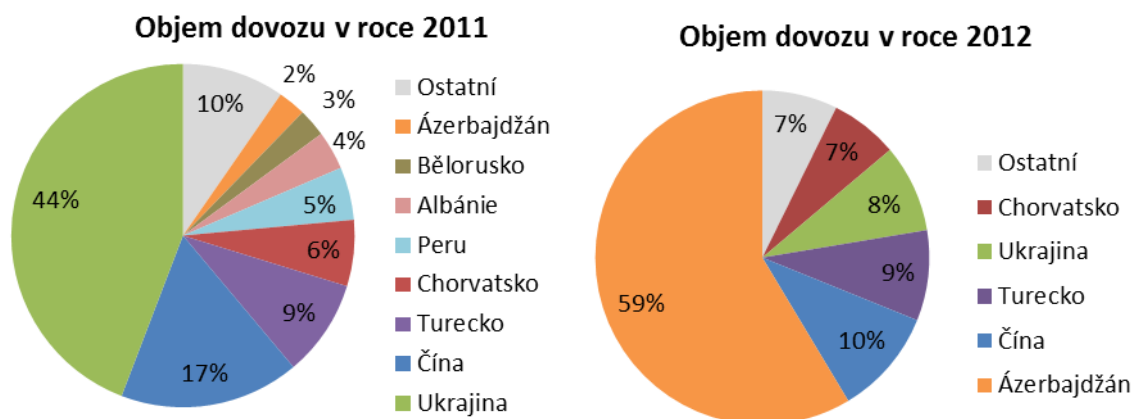
Vybrané země	Typické biopotraviny (2012)
Albánie	ovoce (borůvky, jablka,...)
Arménie	šťáva z granátového jablka
Ázerbájdžán	mražené borůvky
Brazílie	čaje, fazole, mořské řasy
Čína	citronová tráva, ibišek, máta
Egypt	čokoláda, kakao
Ekvádor	kokosový olej
Chile	instantní kaše, heřmánek, ovocné džemy
Indie	kakaové boby, kešu
Indonésie	kudzu škrob, chipsy ze zeleného hrachu, čaje, miso, sójové omáčky
Japonsko	čaj rooibos
Jihoafrická republika	sirupy (javorový, brusinkový, borůvkový), brusinky
Kanada	opuncie
Nový Zéland	melasa
Paraguay	sirup z jakonu, kakao
Spojené Arabské Emiráty	ocet, výrobky z kakaa
Srbsko	kešu, kitulový sirup, kokosový olej, kokos, ovocné kompoty
Taiwan	bulgur, len, meruňky, sušená rajčata, cizrna, čočka
Turecko	sušené a mražené ovoce (arónie, bezinky, borůvky, ostružiny), mražené šípky, květ černého bezu, jáhly
Ukrajina	mladý ječmen a pšenice, mořské řasy

Zdroj: Kontrolní organizace (ABCert, Biokont, KEZ); zpracoval: ÚZEI

V roce 2011 byly biopotraviny dovezeny z 22 států. Z grafů níže je zřejmé nerovnoměrné rozdělení množství importovaných biopotravin mezi jednotlivé státy (Graf 11). V roce 2011 byla téměř polovina (44 %) všech dovozů uskutečněna z Ukrajiny. Ze 14 států bylo dovezeno pouhých 10 % celkového objemu biopotravin, přičemž tyto jednotlivé dovozy nepřekročily 2 % celkového dovozu²⁸. V roce 2012 je stav ještě „monopolnější“. Biopotraviny do ČR byly dovezeny celkem z 23 států mimo EU, přičemž téměř 60 % z Ázerbájdžánu (100% BIO Granátová šťáva). Následoval dovoz z Číny, Turecka, Ukrajiny a Chorvatska v rozsahu 7-10 % (tj. od 175 do 273 tun) a pouhých 7 % objemu dovozu se dělí mezi 18 států²⁹, jejichž jednotlivý podíl na celkovém dovozu nepřekračuje 2 % (tj. 40 tun).

²⁸ Ostatní státy s podílem menším než 2 % na celkovém dovozu (2011): Taiwan, Nový Zéland, USA, Ekvádor, Peru, JAR, Egypt, Srbsko, Indonésie, Srí Lanka, Filipíny, Japonsko, Kanada, Bělorusko, Paraguay, Albánie, SAE a Mexiko.

²⁹ Ostatní státy s podílem menším než 2 % na celkovém dovozu (2012): Taiwan, USA, Filipíny, JAR, Mexiko, Indie, Srbsko, Egypt, Nový Zéland, Indonésie, Japonsko, Srí Lanka, Kanada, Paraguay.

Graf 11 Objem dovozu biopotravin ze třetích zemí v letech 2011 a 2012

Zdroj: Kontrolní organizace (ABCert, Biokont, KEZ); zpracoval: ÚZEI

Následující tabulka zobrazuje množství importovaných biopotravin v rozdělení podle klasifikace výrobků (CPA) v letech 2006 až 2012.

Tab. 20 Dovoz biopotravin dle klasifikace výrobků CPA v letech 2006 – 2012 (v tunách)

Kategorie	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2012 (%)
Zpracované a konzervované maso a výrobky z masa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zpracované a konzervované ryby, koryši a měkkýši	1,9	0,4	0,3	0,6	4,4	5,1	5,5	0,2
Zpracované a konzervované ovoce a zelenina	31,1	525,7	601,7	658,1	1 199,6	1 374,5	1 911,5	72,0
Rostlinné a živočišné oleje a tuky	1,9	2,1	1,4	7,4	7,7	12,4	9,0	0,3
Mléčné výrobky a zmrzlina	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Mlýnské a škrob. výrobky	4,1	23,5	117,6	150,5	66,7	53,4	37,9	1,4
Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky	90,6	96,8	58,6	50,8	55,2	97,2	128,0	4,8
Ostatní potrav. výrobky	83,1	122,3	107,9	96,6	142,7	234,5	188,6	7,1
Obiloviny, luštěniny a olejnatá semena	173,0	624,8	264,8	315,2	459,3	494,0	373,4	14,1
Nápoje	0,0	5,9	9,3	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Celkem	385,7	1 401,4	1 161,4	1 281,7	1 935,6	2 271,1	2 654,0	100,0

Zdroj: Kontrolní organizace (ABCert, Biokont, KEZ); zpracoval: ÚZEI

Z pohledu výrobků tvoří největší objem dovozu kategorie „Zpracované a konzervované ovoce a zelenina“, do které patří ovocné a zeleninové šťávy a ostatní zpracovaná a konzervovaná zelenina a ovoce včetně ořechů. Dovoz těchto produktů stabilně roste a v roce 2012 dosáhl téměř 2 tis. tun. (72 % celkového dovozu), přičemž nově významně dominovaly zejména ovocné a zeleninové šťávy a to díky dovozu ovocných šťáv z Ázerbájdžánu (1 555 tun šťávy z granátového jablka). V rámci zpracovaného ovoce jde zejména o mražené i sušené plody aronie, borůvek a bezinek dovážených z Ukrajiny, mochně z Peru a meruněk z Turecka. Dále semena slunečnice z Číny, ostatní semena ze Srbska a kešu ořechy pak z Indonésie.

V průběhu let rostlo také množství dovezených řas (kategorie „Zpracované a konzervované ryby, koryši a měkkýši“), jež jsou dováženy převážně z Číny, minimální dovozy jsou zaznamenány z USA a Taiwanu.

Kategorie „Ostatní potravinářské výrobky“ zahrnuje cukr; kakao, čokoládu a cukrovinky; kávu a čaj; koření a aromatické výtažky; hotové pokrmy a ostatní potravinářské výrobky. Dovoz zboží z této kategorie narůstal od roku 2006 až do roku 2011 (z 83 na 235 tun), rok 2012 znamenal ve srovnání s rokem 2011 pokles o 20 % na 188,6 tuny. Již tradičně je největším dovozcem *kakaa, čokolády a cukrovinek* Peru, podíl těchto dovozů však meziročně klesá. Zatímco v roce 2008 bylo Peru výhradním dovozcem, v letech 2011 a 2012 už dosahuje pouze 10% resp. 11% podílu a výrobky z kakaa jsou dováženy z Ekvádoru (16 % v roce 2012) a z Indonésie (okolo 80 % všeho surového kakaa). V rámci další kategorie *káva a čaj* je do ČR dovážen pouze čaj a dominantním dovozcem je Jihoafrická republika (69 % všech dovozů v roce 2012). Dále je čaj dovážen z Číny (čtvrtina objemu) a zbylé dovozy doplňuje Japonsko a Srí Lanka. Kategorie *koření a aromatických výtažků* zahrnuje ocet, hotové omáčky, směsi s obsahem koření, hořčici, samotné koření, sůl a byliny. Dlouhodobým dovozcem koření je Japonsko, od kterého odebíráme především sójové omáčky a miso, což je fermentovaná vyzrálá pasta ze sójových bobů, rýže, pšeničné nebo ječné mouky používaná k přípravě japonských polévek. Byliny a aromatické výtažky jsou dováženy z Chorvatska (heřmáněk), Egyptu (máta, ibišek), z peruánských alp se dováží Maca, Ukrajina dominuje v dovozu černého bezu. V roce 2011 byla z Albánie dovezena řada bylin (meduňka, pampeliška, sedmikráska, atd.). V kategorii *hotových pokrmů* dominuje Japonsko, které je od roku 2007 výhradním dovozcem instantních polévek Miso. Výjimkou byl rok 2009, kdy 90 % hotových výrobků dovezlo do ČR Turecko a jednalo se o plněné vinné listy Dolmas. Dalším z ostatních potravinářských výrobků je *cukr* zahrnující surový nebo rafinovaný třtinový nebo řepný cukr, melasy a sirupy. Od roku 2006 jsou z Kanady dováženy sirupy – borůvkový, javorový, brusinkový, ad. Paraguay je výhradním dovozcem melasy. Třtinový cukr byl poprvé dovezen v roce 2012 ze Spojených Arabských Emirátů. *Ostatní potravní doplňky* jako prášek z mladého ječmene a mladé pšenice je dovážen z USA a Filipín. Opuncie se dováží z Mexika, výjimkou byl rok 2011, kdy bylo velké množství dovezeno z Nového Zélandu.

Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky zahrnují pekařské a cukrářské výrobky trvanlivé nebo čerstvé a těstoviny. Jejich dovoz po mírném poklesu v letech 2008 až 2010 od roku 2011 opět narůstá. Největšími dovozci jsou dlouhodobě Turecko (bulgur) a Ukrajina (jáhly) následovány Japonskem, které dováží soba nudle a chipsy ze zeleného hrachu.

Dovoz olejů a tuků vzrůstal až do roku 2011, v roce 2012 byl zaznamenán mírný pokles. Oleje jsou dováženy především z Filipín, Srí Lanky a Indie (kokosový olej). Srbsko bylo v roce 2012 dovozcem olejů vyrobených z konopí, dýně, vlašských ořechů, ze semen granátového jablka.

Do mlýnských a škrobárenských výrobků jsou zařazeny rýže, mouka, kaše a škrob. Jejich dovoz dosáhl svého maxima v roce 2009 a od té doby objem klesá. Každoročně jsou dováženy z Kanady rýžové těstoviny, z Japonska kudzu škrob a Chorvatsko vévodí dovozům bio instantních mléčných i nemléčných kaší.

Oblíbeným dovozním artiklem jsou také obiloviny (kromě rýže), luštěniny a olejnatá semena. Cizrnu, čočku a hrách dováží Turecko, zatímco fazole, pohanka a sója pochází z Číny. Dovoz obilovin rostl do roku 2011 až na množství téměř 500 tun a v roce 2012 došlo k poklesu dovezeného množství na celkových 374 tun.

Biovýrobky spadající do kategorií „Zpracované a konzervované maso a výrobky z masa“ a „Mléčné výrobky a zmrzlina“ nejsou dováženy vůbec.

7. Závěr

Výsledky uvedené v této zprávě vycházejí z údajů získaných z dotazníkového šetření mezi výrobci a distributory biopotravin registrovanými na MZe k 31. 12. 2012 v rámci výzkumu trhu biopotravin v ČR, který je od roku 2009 prováděn na Ústavu zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI) z pověření MZe. Sběr potřebných údajů a jejich analýza je prováděna ve spolupráci s agenturou Green marketing.

Ze získaných údajů vyplývá, že po výrazném nárůstu trhu biopotravin v letech 2005 až 2008 a stagnaci v letech 2009 a 2010 okolo 1,6 mld. Kč, došlo v roce 2012 již druhým rokem k oživení trhu v podobě 6,7% nárůstu na 1,78 mld. Kč. Podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů však zůstává pod 1% hranicí a průměrná roční spotřeba na obyvatele nepřesahuje 200 Kč.

Z celkové spotřeby biopotravin činil obrat v maloobchodě 1 651 mil. Kč, ve veřejném stravování cca 20 mil. Kč a téměř 105 mil. Kč dosáhl obrat přímého prodeje. Po přičtení exportu ve výši 624 mil. Kč pak celkový obrat s biopotravinami realizovaný českými subjekty činil v roce 2012 přibližně 2,4 mld. Kč. Nejvíce biopotravin nakoupí čeští spotřebitelé v maloobchodních řetězcích (64 %) a na druhém místě pak v prodejnách zdravé výživy a biopotravin (19 %). Významně vzrůstá podíl přímého prodeje, avšak zatím se jedná o 6 % celkové spotřeby biopotravin v ČR. Biopotraviny z dovozu tvoří dlouhodobě 46 % maloobchodního obratu.

Pro rok 2013 a 2014 je očekáván další nárůst spotřeby, avšak v mírnějším tempu. Přispět by k tomu mělo jednak oživení na trhu biopotravin v ostatních státech EU, a také silící trend zájmu spotřebitelů o lokální a čerstvé produkty společně s rozvojem nových forem přímého prodeje v podobě farmářských trhů, systému bedýnek či nových farmářských prodejen ve velkých městech.

K rozvoji EZ by měla přispět i trvající podpora státu ve formě dotací či zvýhodnění poskytovaných pro ekologické zemědělce a výrobce v rámci končícího Programu rozvoje venkova (2007 – 2013) a zejména v rámci nově připravovaného „Programu rozvoje venkova na období 2014 až 2020“, ve kterém se počítá opět s podporou EZ tentokrát v rámci samostatného opatření mimo AEO.

Podpora spotřeby domácích biopotravin je navíc jedním z hlavních úkolů stávajícího „Akčního plánu ČR pro rozvoj EZ v letech 2011 – 2015“. Jeho cílem je kromě dosažení 15% podílu ekologicky obhospodařované půdy na celkové zemědělské půdě ČR, také navýšení podílu biopotravin na celkové spotřebě potravin na 3 % a zvýšení podílu biopotravin českého původu na 60 %.

Ke zvýšení poptávky po biopotravinách by přispěla dlouhodobá informační kampaň pro spotřebitele, která v ČR bohužel v současné době není realizována. Chybí taktéž instituce, která by dlouhodobě měla za cíl propagaci EZ a biopotravin a aktivně by podporovala rozvoj sektoru. Přitom propagace, vzdělávání a osvěta jsou základními nástroji na podporu poptávky po biopotravinách.

Závěrem je připojeno poděkování všem osloveným výrobcům a distributorům, kteří vyplnili dotazník, poskytli ÚZEI cenné informace a přispěli k vytvoření této zprávy a přehledu o trhu s biopotravinami v ČR.

Současně je připojeno poděkování za nové podněty k této zprávě vyplývající z řešení mezinárodního projektu OrganicDataNetwork³⁰.

---

³⁰ Část práce na této publikaci byla provedena jako součást projektu "Data network for better European organic market information" (OrganicDataNetwork). Tento projekt byl podpořen ze 7. rámcového programu Evropské unie pro výzkum a technologický rozvoj v rámci grantové dohody č. 259376. Názory vyjádřené v této publikaci jsou názory autorů a nevyjadřují nutně stanoviska Evropské komise.

Co-funded by
the European Union

Příloha č.1: Třídění kategorií potravin

Tab. 21 Mezinárodní klasifikace výrobků „CPA“

C	VÝROBKY A SLUŽBY ZPRACOVATELSKÉHO PRŮMYSLU
10	Potravinářské výrobky
10.1	Zpracované a konzervované maso a výrobky z masa
10.11	Zpracované a konzervované maso (kromě drůbežího)
10.12	Zpracované a konzervované drůbeží maso
10.13	Výrobky z masa
10.2	Zpracované a konzervované ryby, korýši a měkkýši
10.20	Zpracované a konzervované ryby, korýši a měkkýši
10.3	Zpracované a konzervované ovoce a zelenina
10.31	Zpracované a konzervované brambory
10.32	Ovocné a zeleninové šťávy
10.39	Ostatní zpracované a konzervované ovoce a zelenina
10.4	Rostlinné a živočišné oleje a tuky
10.41	Oleje a tuky
10.42	Margarín a podobné jedlé tuky
10.5	Mléčné výrobky a zmrzlina
10.51	Mléčné výrobky
10.52	Zmrzlina
10.6	Mlýnské a škrobářenské výrobky
10.61	Mlýnské výrobky
10.62	Škrobářenské výrobky
10.7	Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky
10.71	Pekařské a cukrářské výrobky, kromě trvanlivých
10.72	Suchary a sušenky; trvanlivé pekařské a cukrářské výrobky
10.73	Makarony, nudle, kuskus a podobné moučné výrobky
10.8	Ostatní „zpracované“ potravinářské výrobky
10.81	Cukr
10.82	Kakao, čokoláda a cukrovinky
10.83	Káva a čaj, zpracované
10.84	Koření a aromatické výtažky
10.85	Hotové pokrmy
10.86	Homogenizované potravinářské přípravky a dietní potraviny
10.89	Ostatní potravinářské výrobky jinde neuvedené
10.9	Průmyslová krmiva
10.91	Průmyslová krmiva pro hospodářská zvířata
10.92	Průmyslová krmiva pro zvířata v zájmovém chovu
11	Nápoje
11.01	Destilované alkoholické nápoje
11.02	Víno z vinných hroznů
11.03	Jablečné víno a jiná ovocná vína
11.04	Ostatní nedestilované kvašené nápoje
11.05	Pivo
11.06	Slad
11.07	Minerální vody a nealkoholické nápoje

Zdroj: ČSÚ - http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_produkce_cz_cpa

Tab. 22 Hlavní kategorie biopotravin využití v dotazníkovém šetření, 2012

HLAVNÍ KATEGORIE BIOPOTRAVIN	
1	Maso
	<i>hovězí maso</i>
	<i>vepřové maso</i>
	<i>skopové / kozí maso</i>
	<i>drůbeží maso</i>
	<i>ryby</i>
	<i>maso ostatní</i>
2	Masné výrobky
3	Ovoce a zelenina
	<i>čerstvá/balená zelenina</i>
	<i>čerstvé/balené ovoce</i>
	<i>zpracovaná/konzervovaná zelenina (vč. brambor)</i>
	<i>zpracované/konzervované ovoce a ořechy (vč. džemů)</i>
	<i>ovocné a zeleninové šťávy</i>
4	Oleje a tuky vč. margarínu
5	Mléko a mléčné výrobky
	<i>mléko</i>
	<i>máslo</i>
	<i>sýry a tvaroh</i>
	<i>jogurt</i>
	<i>ostatní (vč. zmrzliny)</i>
6	Mlýnské a škrobářenské výrobky
	<i>mlýnské výrobky (rýže, mouky, směsi, krupice, cereálie)</i>
	<i>škrobářenské výrobky</i>
7	Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky
	<i>čerstvé výrobky (chléb, pečivo)</i>
	<i>trvanlivé výrobky (suchary, sušenky, perník)</i>
	<i>těstoviny</i>
8	Ostatní zpracované potraviny
	<i>luštěniny</i>
	<i>vejce</i>
	<i>med</i>
	<i>cukr</i>
	<i>kakao, čokoláda a cukrovinky</i>
	<i>káva a čaj</i>
	<i>koření a aromatické výtažky (ocet, omáčky, směsi koření, hořčice)</i>
	<i>hotové pokrmy (vč. dětské výživy)</i>
	<i>ostatní zpracované biopotraviny jinde neuvedené</i>
9	Nápoje
	<i>nealkoholické nápoje (jinde neuvedené)</i>
	<i>víno</i>
	<i>pivo</i>
	<i>ostatní alkoholické nápoje</i>

Zdroj: Statistické šetření ÚZEI 2013